

Jó Pajtás

2019. X. 24.

73. évf., 29. szám

Noel hurrikán

KÉSZÜLŐDÉS ŐSZI VERSENYEINKRE

Udvarnok várja a szavalókat, Felsőhegy a sakkozókat

November 9-én tartjuk meg 9. Szűcs Imre gyermekvers- és prózamondó versenyünket. Reggel **10 órára várjuk a versenyzőket** a begaszentgyörgyi **Szent Száva iskola udvarnoki kihelyezett tagozatának épületébe (Tito marsall u. 2.)**.

Reméljük, hogy ismét szép számban érkeznek vetélkedő tanulók Vajdaság minden tájáról. A megmérettetésre vajdasági szerző művét várjuk, verssel és népmese kivételével minden olyan prózai művel felléphetnek a versenyzők, melynek ismert a szerzője. A teljesítményt háromtagú szakzsűri értékeli, melynek élén **Molnár Krekity Olga** áll. A díjazotkatat megjutalmazzuk. Egy-egy mű előadása ne haladja meg az 5 percet!

Négy kategóriában zajlik a verseny: 1–2., 3–4., 5–6., 7–8. osztály. Minden korcsoport esetében az első három helyezett könyvjutalomban részesül.

Mindennemű kérdéssel a szerkesztőséghez fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címen.

A **felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály iskola** lesz idén a 44. Jó Pajtás Sakktorna házigazdája. A felkészülés javában tart a november 23-án sorra kerülő rendezvényre. A résztvevőket 8.30 órától várjuk, a hivatalos megnyitást **9.30 órára** tervezzük. A Vajdasági Sakkszövetség védnöksége alatt futó versenyre **november 15-éig** várjuk a csapatok benevezését, e-mail-ben a jopajtas.szerk@magyarszo.rs címre.

Benedek Miklós

Feriék

amikor úrhajósokról álmodtam
mindegyik úgy nézett ki mint a Feri apja.
álmban mentolos cukorkát adott a
többi úrhajós szájába
és szőlőzsírral kente be az ajkukat
ami a hosszú út során rendszeresen
kiszáradt.

a Feri apja egy ideig Budapesten dolgozott.
egyszer az egyik szemafornál
éppen a Friderikusz mellé állt.
intett neki
de az csak a lámpákat nézte.

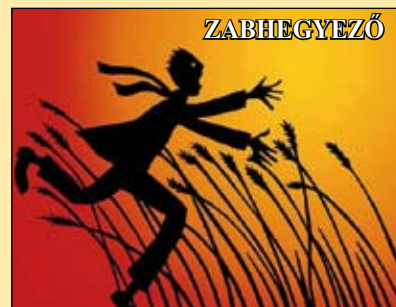
a Feri apja kosárlabdapalánkot szerelt
a házuk falára
közvetlenül a villanyóra-doboz fölé.
de csak egyszer játszottunk
mivel megtámadott a kutyájuk
amikor el akartam venni Feritől a labdát.

a Feri anyja készítette az első
melegszendvicset
amit ettem.
vékony kenyéren ujjnyi vastag sajtréteg
volt.
náluk ettem először zserbót is.

a Feri egyszer kölcsönadott egy cédét
amit hazafelé menet véletlenül eltörtem.
azt hazudtam hogy elveszítettem.
a Feri egyszer eljött és megtalálta a kettőbe
tört lemezt.
ki kellett fizetnem az árát.

a Feri nővére mindig szépen mosolygott.
minden fiú hangosan köszönt neki és
integtetett
amikor meglátta az utcán.
én nem mertem szólani hozzá.
ha kérdezett csak a körmömet babráltam.

a Feri negyedik után másik városba
költözött.
azóta nem láttam.

Vénasszonyok és indiánok nyara

A napfényes, meleg őszi időszakot nem lehet nem szeretni: az illatok, a reggeli csipős hideg, a ködök és a délutáni verőfény változatossága teszi az év ezen szakaszát különlegessé. Ezt az időszakot nevezzük vénasszonyok nyarának vagy indián nyárnak. Azért remélem, a nagyid nem sértődik meg, ha a televízióban a meteorológus az előbbi elnevezést használja, és biztos vagyok benne, hogy az észak-amerikai őslakosok sem kapják fel a vizet emiatt.

Megesik, hogy olyan kifejezéseket használunk (olykor a jelképeket is), amelyek eredetével, történetével nem vagyunk tisztában. Vajon mi a helyzet a vénasszonyok nyarával? Utánajártál-e már, honnan ered? Nem valamiféle gúnyolódás vagy varázslat van a háttérben, csupán az a megfigyelés, hogy az idősebbek, akik már érzékenyebbek a hőségre és a hidegre, régebben az ilyen időszakot mindig kihasználták, hogy felmelegedjenek egy kicsit az utcai padokon, a szabad levegőn. Ugyanezt nyáron a nagy hőség miatt nem teheték meg (esetleg esténként), napközben inkább a hűvös házban tartózkodtak. Az indián nyár jelentése már kevésbé egyértelmű. Utalhat az őslakosoknak az őszi színekkel harmonizáló öltözetére, vagy arra is, hogy ekkoriban indultak nagy vadászó portyáikra Észak-Amerika indiánjai.

Reméljük, hogy a kellemes idő kitart Orsolya napjáig (október 21.), hiszen akkor a népi időjárás megfigyelések szerint egészen karácsonyig megmarad a szép idő. Dömötör (október 26.) napján viszont a hidegen fújó szél baljós előjel: kemény telet jósol. Egykor régen, amikor nem voltak statisztikai adatok és pontos mérések, az emberek az efféle megfigyelésekre hagyatkozhattak csupán. Éppen ezért is izgalmas követni, hogy mennyire állják meg a helyüket ezek az előrejelzések manapság.

Herédi Károly

Ünnep a javából Óbecsén

Gál Noémi, Isidora Gospodinački és a helyi zeneiskola énekara

Csasznai Dorka és Árpás Anna

Koncz Antónió a Most élsz c. dalt énekelte

A bácsföldvári csoport

A moderntáncosok

Botond és Flórián bemutatták a robot működését

Az idő is kedvezett. Szép, napsütéses időben megtelt a város központja, ugyanis a főtéren rendezték meg a gyermekhét záróünnepségét. Mert ünnep volt ez a javából. Szinte mindenki ott volt, aki számít: diákok, tanárok, tanítók, szülők és nagyszülők.

A felállított színpadon zongora és erősítők várták a gyerkőcöket. Bemutakoztak a községi iskoláinak tanulói: az óbecseiekén kívül a bácsföldvári, a péterrévei diákok is.

Elsőként Gál Noémi és Isidora Gospodinački bemondók a helyi zeneiskola énekkarát hívták a színpadra, amely a közismert Deca su ukras sveta című dalt énekelte.

Majd a péterrévei Samu Mihály iskola nyolcadikosai: Csasznyi Dorka és Árpás Anna moderntáncát csodálhattuk meg. Hallhattunk még szavakat, énekszámokat is.

Bemutakoztak a versenyeken eredményesen szereplő tanulók: az ÁMV idei győztese, a Petőfi Sándor iskola hetedikese, Koncz Antónió, aki énekével bővülte el a közönséget, valamint a

szavaloverseny díjazottja, a Samu Mihály iskola hatodikosa, Horváth Kinga.

Bemutakoztak a Petőfi Sándor Magyar Kultúr-kör moderntánc-csoportjának legfiatalabbjai is.

Horváth Kinga A két agglegény című verset szavalta

Elynerzte a közönség tetszését a bácsföldvári Svetozar Marković iskola ritmikai csoportjának az előadása, a Majomtánc, meg a Samu Mihály iskola negyedikesének ritmikai tánca is.

A helyi Đido néptánc csoport táncát is nagy tapsal jutalmazta a közönség.

A műsor a Katicabogarak énekkel fellépésével ért véget.

„Találkozunk jövőre, addig pedig minden hetünk legyen gyermekhét!” – hallhattuk.

A műsor végével nem ért véget az ünnepség! Az iskolák standjain láthattunk kézműves foglalkozásokat. Néhányan játékos matematikai feladatokat oldottak meg. Mindenki láthatta, hogyan működik a petőfisek robotja.

S a kirakodóvásár! Nagyon sokan elhozták megunt játékaikat, kinőtt dolgaikat: cipőt, ruhát...

Minden gyerek élvezte a gyermekhét utolsó napját is!

Koncz Erzsébet

Lakoma a szabadban

GasztroFeszt az Erdőtelepítők Parkjában

Óbecse legszebb kirándulólhelye a tíz hektáron elterülő Erdőtelepítők Parkja. A város központjától nem messze, a Tiszáig húzódik. A hatalmas, 50-60 éves fák árnyékában jólesik a pihenés. A nemrég kialakított sétányokon gyakran látni sétáló, kocogó fiatalokat és időseket egyaránt.

Ebben a kies környezetben tartották meg harmadik alkalommal október 13-án, vasárnap a GasztroFeszt elnevezésű gasztronómiai bemutatót Óbecsén, a Than Fivérek Értelmiségi Kör ifjúsági csoportjának szervezésében.

Készül a piros szív

Nemezélés napsütésben

Megérkezésemkor már javában rottyogott jó néhány bográcásban a paprikás, babgulyás, sült a rostélyos, a palacsinta... A rendezvényen hagyományos ételek elkészítésében versenyeztek a szakácstanulók. Ételeiket 250 dináros áron meg is vásárolhatták ebédre a látogatók. A cukrásztermékeket, kézműves söröket, borokat, sajtokat, gyümölcs- és zöldségtermékeket, valamint különféle hűskészítményeket is megkóstolhatták a látogatók. Olyan nagy volt az érdeklődés, hogy szinte mindenért sorba kellett állni. Különösen a pljeskavicasütőnél, ahol én is sorba álltam...

A legkisebbeknek már kilenc órától foglalkozásokat szerveztek. Három asztalnál kézműves foglalkozásokon vehettek részt a diákok. A temerini **Lukács Fodor Valéria** nemezélésre oktatta a gyerkőcöket. Mind a négy óbecsei iskolából jöttek diákok. Megtanultak nemezélni, mindannyian labdát készítettek. Még egy horgosi fiú is ott szorgoskodott, gyúrta a gypjút.

Mennyiféle palacsinta!

A másik asztalnál az óbecsei **Szerda Elvira** az előre kisütött mézeskalácsszív festését, díszítését tanította.

A harmadik asztalnál az óbecsei **Kovács Noémi** egyetemista önkénteskedett. Csuheből, kukoricából előre megrajzolt kartonra ragasztottak képeket és más díszeket.

Jó volt a hangulat, ugyanis a Pendergő zenekar szórakoztatta a látogatókat. Délután felléptek a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Szelence néptáncsoportja, a BEUS tamburásai, valamint az óbecsei Toll Gyula hegedűművész.

Koncz Erzsébet

Ünnepi hangulatban

*„Egy ölelés ideális ajándék.
Mindenkire illik a mérete,
és senki sem ellenzi, ha továbbadják...”*

A szülők és tanítványaim jóvoltából örömet szerezhetünk egyik diákomnak, Marinának. Megünnepeltük a 10. születésnapját. Tortával, gyerekpezsgővel és sok-sok ajándékkal leptük meg őt. Nagy volt az öröm mindannyiunk részéről. Táncoltunk, játszottunk, mulatoztunk...

Köszönöm a kedves Szülőknek az együttműködést!
Csernyák Szilvia tanító néni

Az óbecsei Petőfi Sándor iskola negyedik osztályos tanulói

Ahol nem veszik el a tehetség

Élményeiről, hobbiokról és terveikről kérdeztük a zentagunarasai Október 18. Általános Iskola tanulóit. Hajduk Svetlana és Horváth Ágota nyolcadikos, valamint Tari Tiana hetedik osztályos diákok az iskolai feladatok mellett számos más kihívással is sikeresen megbirkóznak.

Svetlana nagyon tehetségesen rajzol, szabadidejét főként ez tölti ki, emellett idegen nyelveket tanul. Egyik fő terve, hogy tökéletesen megtanul angolul, ezért is szeretné tanulmányait a szabadkai Kosztolányi Dezső Gimnáziumban folytatni. Svetlanát az idegen nyelvek mellett nagyon érdekli még a biológia, de a magyar nyelvtan- és helyesírási versenyeknek is rendszeres résztvevője.

– Nem szeretnék képzőművészeti szakra iratkozni, mert több lehetőséget látok az angol nyelvben – emelte ki Svetlana.

Ágota szintén nyolcadikos, szabadidejét zongorázással tölti. Rendszeresen jár versenyekre, és szinte mindig valamilyen helyezéssel tér haza. Ágota a diákszövetség tagja, ahol részt vesz a különböző iskolai események megszervezésében.

– Kitűnő tanulmányi eredményeimnek köszönhetően tavaly nyáron egy balatoni táborba is eljutottam. Jövő ősztől gimnazista szeretnék lenni Szabadkán, igaz, a kollégiumtól kicsit tartok még. Nem tudom, hogy az új és ismeretlen szobatársakkal hogyan tudunk majd kijönni – mondta Ágota.

Végzősként a lányok már nagyon várják a ballagást, de igyekeznek minél több élményt szerezni az utolsó általános iskolás évükben. Nagy tervük egy egész osztályos közös sütögetés, mozizás, és tervben van még egy kisebb házibuli is.

Tiana hetedik, rendkívül tehetséges és sokoldalú tanuló. Az iskolai versenyek, például

Hajduk Svetlana, Horváth Ágota, Tari Tiana

a nyelvtan- és földrajzversenyek mellett a sportban is megtalálta a helyét. Néhány éve kezdett el pingpongozni amatőr szinten a testvérével. Körülbelül három éve kezdte el az edzést a topolyai pingpong csapatban, ahol akkori edzője nagyon gyorsan felfigyelt rá. Első versenyét Topolyán nyerte, és azóta minden versenyről hazahoz valamilyen érmet. Október 8-án megszerezte az aranyérmet Szabadkán, az iskolai körzeti versenyen, és továbbjutott az újvidéki köztársasági versenyre.

– Szeretem a kihívásokat, az igazi győzelem számomra az, amikor egy nálamnál tapasztaltabb ellenfelet is sikerül legyőzni – mondta Tiana.

A zentagunarasai iskolában évről évre kevesebb a diák, de ez nem jelenti azt, hogy a tehetségesek kevesebben vannak. Minden generációban vannak olyan tanulók, akik valamilyen területen kitűnnek, a tanárok pedig energiájukat és

idejüket nem kímélve foglalkoznak diákjaikkal, kihozva belőlük a maximumot.

A kötelezettségek mellett jut idő a szórakozásra is, a gyermekhetet az iskolában idén a nyolcadikosok szervezték. Sok színes program várta a diákokat, szó szerint is. Az egyik feladat az volt, hogy egy előre meghatározott szín szerint kellett felöltözni. Az órák közötti szünetek

Tari Tiana (középen) a szabadkai körzeti pingpong versenyen

ben zene dobta fel a hangulatot. Tartottak még különböző ügyességi vetélkedőket és lecsófőző versenyt is. Az iskola élménydús kirándulásokat is szervez tanulóinak számára.

Nem csoda, hogy bármennyire is várja Svetlana és Ágota a ballagást és életük következő szakaszát, nehéz szívvel fognak búcsúzni iskolájuktól, tanáraiktól és diáktársaiktól. Mint mondják, ez a közösség egy nagy család, ahol minden tanár egy kicsit szülő is, és minden diák kicsit olyan, mint egy testvér.

A gyerekhét egyik ügyességi játékán Üveges Gizella magyartanárnő és tanuló

Gyermekhét

Aszfaltrajz és jelmezbál

Napi szinten zajlottak a rendezvények az idei gyermekhét keretében a szenttamási Öröm Iskoláskor Előtti Intézmény minden óvodájában. Összegezve az eseményeket Aleksandra Vrsaljковиć, az intézmény igazgatója emlékeztetett arra, hogy az idei gyermekhét a

Minden gyerek élvezhesse az öt megillető jogokat mottóval zajlott, továbbá a világon az idén ünneplik a Gyermekjogi Egyezmény ENSZ általi elfogadásának 30. évfordulóját. Ez tulajdonképpen egy 1989-ben létrejött nemzetközi megállapodás, miszerint a gyermekek jogait a világ minden országában be kell tartani:

– A gyermekhét minden napját kizárólag a legkisebbeknek és az óvodásoknak szenteltük, hiszen ez az időszak kizárólag a gyerekekről szól. Az előző évek gyakorlatát szem előtt tartva az idén is felkértük állandó támogatóinkat, a helyi tűzoltókat, a rendőrséget, a kulturális és sportintézményeinket, hogy támogassák a gyermekhetet, és látogassák meg, illetve fogadják az ovisokat. Ez a nyitottság egyébként kétoldalú, és nagyon fontos a számunkra, hiszen a gyerekek így sokkal hamarabb megismerhetik társadalmunkat, és bátrabban bekapcsolódhatnak közösségünk mindennapjaiba. Köszönet a szülőknek is a megértésért és a támogatásért, és hogy új ötletekkel még színesebbé tették az elmúlt hetet. A gyermekhét részletes terveiről szólva kiemelte, az idén is egymáshoz látogattak az óvodás csoportok, csaknem mindenütt volt valamilyen

előadás, aszfaltrajz, jelmezbál, látogatást tettek a Kultúrotthonban, jártak a helyi tűzoltóknál, a Népkönyvtárban, a Libero Röplabda Klubban stb. Járt náluk a polgármester, egy portréművész, a tűzoltók pedig bemutatták, hogy mi a teendő tűz esetén. A gyermekhét utolsó napján *Biztonságos közlekedés* elnevezéssel Ki mit tud? vetélkedőn mérték össze tudásukat. A nádaljai óvodában az idén újra kerékpáros felvonulást tartottak, amelyen az ovisok a rendőrség és a szülők kíséretében bicikliztek a település központjában.

P. L.

Ékes serleg – pompás rajzok

A szabadkai J. J. Zmaj iskola 2. c osztálya lett a 49. MIRK képzőművészeti pályázatának győztese – serleget kaptak a szép munkákért

A nyaram

Egy szép napsütéses napon elkezdődött a vakáció. Már nagyon vártam, hogy játszassak a természetben.

Voltam a Hunyadi-táborban. Nagyon jó volt. Örültem, hogy részt vehettem ebben a táborban, hiszen egy kicsit közelebről is megismerem az iskolát, ahol hosszú ideig fogok új és érdekes dolgokat tanulni. Amikor véget ért a tábor, nem lógattam az orrom, mert egy újabb táborban vettem részt, pontosabban a gyerekhéten. A szegedi vadasparkba is ellátogattunk, ahol sok új és érdekes állatot láttunk. Több barátom is volt nálam, illetve én is voltam náluk. Repült az idő, és egyszer csak augusztus lett. A nagymamámnál is voltam. Elmentünk Budapestre, megnéztük az állatkertet, a Hősök terét, illetve városnézésen is voltunk. Nagyon tetszett Budapest és a kirándulás is. Augusztus 29-én este érkezett hozzánk a lovam. Nagyon örülök neki. Sokat lovagoltam, illetve vezetgettem. Ekkor még egy új családtag érkezett hozzánk. Egy kis cica. Őt is nagyon szeretem. Sajnos elkezdődött újból a tanítás. Az idei nyaram nagyon jó volt. Remélem, jövőre is lesz ilyen élménydús a nyaram.

Januskó Kitti, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kirándulni voltunk

Boldogan keltem fel reggel az ágyból, azért, mert az a nap volt a kirándulás napja.

Bepakoltam a hátitáskámba, és már vitt is anyukám a sportközpont-hoz, ahonnan indultunk. Az első hely, ahol voltunk, az az ismeretlen katona sírja. Kicsivel később az Avala toronynál kötöttünk ki, egy kicsit tériszonyom volt, bevallom. Ezután a botanikus kertben is voltunk. Először kint a fákat néztük, de bementünk az üvegházba is. Ott mindenféle kaktusz, banánfa és más érdekes növény található. Mielőtt még kiértünk volna a botanikus kertből, vettem egy kis kaktuszt. Fél kettőkor mentünk enni a McDonald'sba, én már nagyon vártam, mert éhes voltam. Ott egy happy meal csomagot kaptunk, amiben egy hamburger és sült krumpli volt, de kaptunk mellé szörpöt is. Amikor elfogyasztottam az ételt, még mindig éhes voltam, ezért vettem még magamnak egy chicken Monuggetset. Mindenki evett, és már indultunk a Kalemegdánra, ahol sokat sétáltunk. Ott egy játszótérre is elmentünk. Később sajnos elkezdett esni az eső, és be kellett mennünk a buszba. Amikor végre elállt az eső, indultunk az Illúziók Múzeumába. Nekem ez tetszett a legjobban. Telis-tele van jobbnál jobb dolgokkal.

Nekem nagyon tetszett a kirándulás, és remélem, hogy hatodikban is lesz egy ilyen hasonló.

Rajslji Ádám, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Focimérkőzés

*Hátrarúgja az első,
az meg ki a szélére.
Utána már gyerekjáték,
vezetni kell előre.
Bepasszolni közepére,
célozni a kapura.
Visszafutni térfelünkre,
minden kezdődik újra.
Jön a szabálytalanság,
mindjárt lesz a szabadrúgás.
Abban a pillanatban
meg a sorfalba állás.
Mérkőzésnek vége, nyerni,
veszíteni tudni kell,
de az is jó, ha döntetlen lesz
az eredmény.*

**Lengyel Ádám 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Bébi, a kedvenc háziállatom

A kedvenc háziállatomat Bébinek hívják. Ő egy nőstény mopsz kutya, krémszínű és kis méretű, a szeme fekete. Már lassan 2 éve nálunk van. Nagyon gyors és játékos, sokat szeret játszani. Egyszer kiment az utcára, amikor senki sem volt itthon. Amikor láttuk, hogy nincs sehhol sem, elkezdtem keresni, mindenhol megnéztem, csak a határban nem. Ezért elindultam arra, és egyszer csak megpillantottam valami fehéret. Elkezdtem futni a fehér valamihez, hát amikor közelebb értem, láttam, hogy ő az! Nagyon megkönnyebbültem, hogy meglelt. Azóta nem szoktuk kiengedni, mert lehet, hogy egyszer kimegy, és többet sosem találom meg.

Nagyon szereti a cipőinket és a papucsainkat, mert mindig elviszi valahova őket. Imád aludni, de amikor felkel, csak játszani akar.

Szerintem ő a legaranyosabb kutya. Szeretném, hogy mindig velem maradjon és hogy minél tovább éljen.

Geler Noel, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A nyár legszebb napja

A nyaram legszebb napján a családommal Horvátországban, Krk szigetén voltam.

Egy hajókiránduláson elmentünk a Goli otokra. Ez a börtön a II. világháború után a második leghírhedtebb börtön volt. Úgy is hívták: horvát Alcatraz. Több mint 40 000 ember raboskodott itt. Naponta csak 2 pohár vizet ihattak, és évente csak egyszer zuhanyozhattak. 1956-ig elsősorban politikai foglyokat őriztek itt. Miután körbejártuk a börtönt, a hajón ebédeltünk, majd elmentünk a horvát San Marinóba, Rab szigetére. Ez egy nagyon látogatott hely, mert egyike a ritka homokos partoknak Horvátországban. Miután itt 1-2 órát fürödtünk, visszaindultunk Baskába. Amikor megérkeztünk, vacsoráztunk, majd elmentünk sétálni.

Nekem ez az út nagyon nagy élmény volt, ezért ez a nyaram legszebb napja.

Molnár Zoltán, 4. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Egy napom jelenetei

Hirtelen hangos zúgásra ébredtem fel. Ijedten kiugrottam az ágyamból. Rájöttem, hogy a mester fúrja a falat, hogy berakja az új villanyóraszekrényt. A hangzavartól nem tudtam aludni, ezért felkeltem. Felöltöztem, és kimentem az udvarra. A teraszon a macskám lustálkodott. Megsimogattam. Reggeli után leültem tanulni. Megcsináltam a feladataimat, utoljára hagytam a magyar fogalmazás írását, mert ahhoz több idő kell. Amikor a tanulást befejeztem, kimentem a műhelybe. Pár napja elkezdtem egy televíziótartót csinálni, és gondoltam befejezem. Befestettem feketére, hogy

Meseillusztráció

Varga Polyák Boglárka, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

száradjon, míg én suliban leszek. Biciklivel mentem iskolába. Amikor odaértem, a fiúk egy kis labdát rugdostak. Én is játszottam. Becsengettek. Az első óra unalmas volt. Azután két torna következett. A bemelegítés után sokat futottunk. A nagyszünetben a telefonokról beszélgettünk, mert a fáradtságtól máshoz nem volt kedvünk. Angolból tesztet írtunk. Matekórán a tanárnő a táblához szólított. Egy egyenlőtlenséget kellett megoldani. Sikerült szépen levezetni és megoldani a feladatot. Szünetben kecszet rácsáltam. Szerb órán olvastunk, de nem kerültem sorra. Amikor hazaértem, egyenesen a műhelybe mentem. Összeraktam a televíziótartót, és apukámmal felcsavaroztuk a falra.

Vacsora után videót néztem a telefonon.

Püspök Viktor, 7. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Az én mesém

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy egér. Úgy hívták, hogy Misi. Nagyon szép és derék egér volt. A kedvenc étele a sajt volt, de azt nem evett gyakran, mert szegény családból származott.

Misihez eljött három barátja, és elmesélték neki, hogy egy nagy buli készül a városban. Misinek felcsillant a szeme, és már szaladt is készülni, mert a barátai azt is mondták, hogy nagyon finom sajtok lesznek feltálalva. Szegény Misit kinevették a barátai, mert a buli csak egy hét múlva volt. Nagyon nehezen múlt el az egy hét, mert Misinek kevés eleget jutott. A buli napján már jó korán elindult, hogy időben odaérjen, de szomorúan látta, hogy senki sincs ott. Várt, várt, végül jött valaki. Misi barátja volt az.

– Hol van mindenki, és hol van a sajt?– kérdezte Misi szomorúan.

Misi barátja nevetett egyet, és megmutatta a sok-sok eleséget. Misi falni kezdte a sok ételt, amíg ki nem dőlt. Arra ébredt, hogy ő egy szép és derék királyfi, aki egy palotában lakik a feleségével. Nem értette, hogyan lett hús-vér ember? Nézelődött szeretszét a palotában, amikor meghallotta a kürt hangját. Mindenki elkezdett kiabálni:

– Sárkány, sárkány!

Nagyon megijedt, mert attól, hogy kívülről ember volt, a belsejében csak egy kicsi, félnék egérke maradt. Azt látta, hogy a feleségét elragadta a hétfejű sárkány. Kiszaladt a palota tetejére egy íjjal a kezében. Elkezdte löni a rusnya sárkányt, aki gyorsan feladta a harcot, és letette a királylányt. Mindenki tapsolt és örvendezett, hogy a híres királyfi legyőzte a sárkányt. A királyfi egy éles fájdalmat érzett a testében, és erre felébredt: valaki rálépett a lábára. Ekkor jött rá, hogy mindez csak egy álom volt. Barátja hazakísérte őt a buliból.

Misi otthon zaklatottan dőlt be ágyába, és folytatta kalandos álmát. Aki nem hiszi, járjon utána.

Pletikoszity Bence, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Benedek Elek: A sündisznó

Kalmár Viola, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Az osztályban kilencen vagyunk

Eléggé kevesen vagyunk az osztályban, nekem viszont így megfelel. Ennek a kis osztálynak a tanulói az Ivan Goran Kovačić Általános Iskolába járnak.

Az iskola nyitott kapuval köszönti a diákokat. Belépve az iskolába, a gyerekek boldogan futkároznak, nevetgélnek és kerékpároznak az udvaron. Nincsen sem fű, sem fa, de a gyerekek akkor is boldogok. Amikor meghalljuk a csengőt, sorba állunk, és osztályonként hívnak be minket. A falak bent narancssárgák, a padló pedig narancssárga mintás. Az osztályok szépen fel vannak sorakoztatva egymás mellett. Az emeletre vezetnek hosszú lépcsősorok. A tantermekben új padok állnak. Az osztályterem tele van szép plakátokkal és munkákkal. A tornaterem kicsi, de sokan férnek el ott. Sok labda van a rácsos szekrényben. Még egy kantin is látható, ahol uzsonnát lehet vásárolni. Sok mindent lehet venni: perecet, nyalókat, almát. Az osztálytársaim kedvesek. Vannak, akikre számíthatok, vannak, kikre kevésbé, de mindenki segítőkész és humoros. Hogyha valakinek szeretnénk segíteni vagy valakit meglepni, akkor összefogunk. A tanárok és tanárnők jószívűek és megértőek. Örülnek a sikerünknek, még pótórát is tartanak a mi érdekünkben. Az osztályfőnök mindenkinek segít, és elmagyarázza az anyagot, minek segítségével sikeresen megírjuk az ellenőrzőt.

Szeretem az osztályomat, mindig megértenek, megbíznak bennem, és én is megbízok bennük. Az iskola szép és erős, és remélem, továbbra is az marad.

Rizsányi Melánia, 6. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Összevissza vers

Kerek erdő három szélében megbújik
egy házikó, meg még egy.
Na és tudod még mennyi? Hát csak
ugyan egy.

Első sarkában gőz, füst ered ott lakik
egy anyóka ki sütit keres, keres de
nem talál, hanem az erdő másik
sarkára rátalál, hol sorban sülnek az
édes béles kalácsok.

Nem csak ő keres és ő talál, hanem
Bodri kutya is, ki szomorúan nyávog
lefele a fáról asszonykájának,
szedjen már két falatot a szájába.

Forgó Boglárka 5. osztály, Hunyadi János iskola

A kedvenc háziállatom

Az én kedvenc háziállatom a kiskutyám. A neve Bigyó.

Bigyó egy törpetacsi. Fekete színű, a szemei felett egy-egy kicsi barna folt van. A mancsa, orra és a szája körüli rész is barna. Hosszúkás orra, hosszú lógós füle van. Szemei barnák. Bigyó még körülbelül hat éve került a mamámékhöz testvérel, Bogyóval együtt. Mikor a tata szól, hogy vett kiskutyákat a testvéremmel rögtön mentünk megnézni és elnevezni őket. Később a mama és a tata úgy döntött nekünk adják mindkét kutyust. Az anyém lett Bogyó Bigyó pedig az öcsémé. Bogyó sajnos nem sokkal később elpusztult. A testvérem kapott egy új kutyát Bigyó pedig az anyém lett. Nagyon örültem neki. Kedvenc szórakozása a tyúkok és a kacsák fojtogatása, ezért sajnos meg kellett kötni. Nagyon eleven kutyus. Már nem túl fiatal kiskutya, de még mindig igen játékos. Mindig jókedvű és képes lenne egész nap játszani. Mikor néha elengedjük megállás nélkül fel-alá futkos. Máskor sokat játszottam vele, de mostanában nincs sok időm rá.

Bigyó egy hűséges, okos kiskutya. Nagyon szeretem és remélem még sokáig velem marad.

Dér Tamara 6. osztály, Hunyadi János iskola 9

A légáramlat, vagyis a szél

Mi a szél, és milyen fokozatai vannak az erejének?

A szél vízszintes légáramlás. A magas nyomás felől az alacsony nyomású terület felé fúj, tehát a meglévő nyomáskülönbséget kiegyenlítő erő. A légáramlatokat eltéríthetik a földfelszínen létrejövő erők és a Föld tengely körüli forgása is.

Bolygónk forgásának hatására három nagy szélrendszer alakult ki: a **passzátszelek**, a **nyugati szelek** és a **keleti sarki szelek**. Zivatarok környezetében, valamint erős lehúléssel járó északi és nyugati irányítású időjárási helyzetben tapasztalhatjuk a legerősebb lökéseket.

Hurrikán vagy tájfun?

A trópusi ciklonok hatalmas pusztító erővel rendelkező képződmények. Kiterjedésük 400–1500 kilométerig terjedhet, és a nyomás a belsejükben akár 900 hPa alá is süllyedhet. Forgása „ciklonális”, vagyis az északi féltéken az óramutató járásával ellentétesen, a délin annak megfelelően forog. Ez a forgás pedig elképesztő sebességgel is történhet, a trópusi ciklon szélei elérhetik akár a 350 km/h-s sebességet is, ami hihetetlen pusztító erővel rendelkezik.

De mitől lesz egy trópusi ciklonból hurrikán vagy tájfun? Ez attól függ, hogy hol található. Azokat a trópusi ciklonokat, melyek a Csendes-óceán térségében alakulnak ki, tájfunnak, azokat, melyek a Karib-térségben, hurrikánnak

Tájfun által felkorbácsolt hullámok

Hatalmas esőzéseket, orkán erejű szelet, sőt tornádót is okozott a Hagibis tájfun az elmúlt hét során Japán középső és nyugati tartományában. Ráadásul a föld is megmozdult. A Hagibis elhagyta Japánt, és a Kuril-szigetek felé vette az irányt. Mérsékelt övi ciklonná alakult át, ám a benne lévő szellőkések még elérhetik a 150 km/h-t.

nevezzük, vagyis a kettő között igazán nincs különbség. A trópusi ciklonok pedig erejükben, és abban különböznek a mérsékelt övi ciklonoktól, hogy nincsenek bennük frontok.

Hazánkban is pusztíthat?

Nem, szerencsére a trópusi ciklonok a szárazföld belsejébe már nem jutnak el. Kialakulásuk is igen behatárolt, mivel több tényező együttes jelenléte szükséges hozzá. Mindenképpen kell a nagy páratartalmú meleg levegő, illetve az úgynevezett Coriolis-erő, ennek hatására kezd el forogni a légtömeg. Ez az erő az oka annak is, hogy a trópusi ciklonok a 10. és 20. szélességi fokok között jönnek létre, a Coriolis erő ugyanis az egyenlítő felé haladva egyre kisebb, az egyenlítőn nincs is. A másik fontos összetevő a meleg, 26-27°C-os tengervíz – ez az oka annak, hogy a 20. szélességi fok felett már nem igazán tud trópusi ciklon létrejönni.

Ha mindkét tényező adott, akkor a felszálló meleg levegő páratartalma elkezd kicsapódni, és beindul a felhőképződés. Eközben a meleg óceánról felszálló páras, meleg levegő és a felhőképződés együttesen végül annyi energiát visznek a rendszerbe, hogy az önfenntartóvá válik, sőt, egyre erősebb lesz, és elindul pusztító útjára. Erejét gyorsan elveszíti, ha a meleg levegő utánpótlása megszűnik, valamint a heves esőzés is sokat kivesz belőle.

Hogy miért lesznek egyre erősebbek ezek a ciklonok? A globális felmelegedés fokozza az óceánok melegségét is, így a viharok, bár ritkábban jönnek létre, sokkal nagyobb erőt képviselnek. Egy trópusi ciklon egyetlen nap alatt 1018 J hőenergiát szabadít fel, mely a világ energia-szükségletének hetvenszerese. Mivel ilyen hatalmas mennyiségű hőt mozgat, a trópusi ciklon fontos szerepet tölt be a meleg levegő elosztásában a bolygón.

A szél főbb típusai

- **Főnszél:** bukószél. A hegyek magaslataiból a völgyekbe behatoló, hirtelen feltámadó viharos szél. Megfigyelhető az Alpok északi oldalán, a Sziklás-hegység keleti részén.
- **Bóra:** Az Adriai-tenger jellegzetes bukószele, mely száraz, hideg levegőt szállít a dalmát hegyek felől a tenger irányába.
- **Misztrál:** a dél-francia tengerpart jellegzetes bukószele.
- **Sirokkó:** Észak-Afrika partjainál tapasztalható forró, száraz levegőt szállító bukószél.
- **Blizzard:** észak-amerikai szél, mely hideg levegőt szállít, nyomában pedig hóvihár tombol
- **Hurrikán:** Nyugat-India, illetve az amerikai kontinensen kialakuló trópusi ciklonális mozgású vihar, melynek átmérője több száz kilométer lehet.
- **Pampero:** Dél-Amerika jellegzetes viharos szele, mely a dél felől betörő hideg levegő nyomán alakul ki.
- **Tornádó:** forgószél, mely néhány kilométeres körzetben pusztíthat, erejét az alacsony nyomás szivóerejének köszönheti.
- **Tájfun:** a trópusi ciklon elnevezése a Távol-Keleten.

Tölcsérek földön, vízen, levegőben

Tölcsérek nem csak felhő alatt vagy a talajon alakulhatnak ki. Lássunk most néhány érdekességet ezekről a forgó mozgást végző képződményekről!

Tuba, tornádó

Heves zivatarfelhő aljából indul lefelé, a talaj felé. Amíg nem éri el a felszínt, tubáról, ha elérte, tornádóról beszélünk. Nagy sebességgel mozgó légörvény, belül a szélső sebesség megközelítheti a 480 km/h-t. Általában pár percig tart, de szélsőséges esetben pár óráig is pöröghet.

Boszorkánytölcsér

Portölcsér, vagy porördög akkor keletkezik, ha nagyon meleg van, és a Föld felszíne annyira felmelegszik, hogy melegebbé válik a levegőnél. Az ilyen hőmérséklet-különbség miatt miniatűr ciklon vagy poroszlop jön létre. A levegő áramlása felemeli a port, a növényeket, így portölcsér jön létre. A porördögnek nincsen semmiféle kapcsolata konvekciós felhőzettel – szemben a tornádókkal. A porördögben a szélső sebesség 50 és 200 km/óra között változhat. A portölcsér kiterjedése 0,5 m-től több száz méter magasságig terjedhet. Akár fél órán át is táncolhatnak a mezőn.

Vízoszlop

Tavak és óceánok felett keletkező légörvény, kialakulásának első jele, hogy a víz felszíne el-sötétedik, ahol az örvénylő levegő megzavarja a felszínt. A víztölcsér görbült pálya mentén lassan mozog, átlagos élettartalma körülbelül 15 perc. Vízfelszín felett is kialakulhat tornádó, ilyen történt például 1972. május 19-én Balatonfüred közelében, a Balaton felett.

Tűztornádó

Legutóbb 2016-ban, a Coloradóban pusztító hatalmas erdőtűz során kaptak lencsevégre hasonló jelenséget. A lángoló forgószél akkor alakul ki, ha egy már meglévő tornádó belefut például egy erdőtűzbe. Coloradóban nem ez történt, hanem a tűztornádó kialakulásának másik lehetséges kiváltó oka miatt jöhetett létre. Ilyenkor az erdőtűz hatalmas hője feszül neki a hidegebb környező légrétegeknek, ez a feszültség pedig a jellegzetes, tölcsért formáló légmozgás

formájában egyenlítődik ki. Az ilyenek jellemzően hamar megszűnnek, ha azonban a légköri és hőmérsékleti viszonyok lehetővé teszik, akár kifejezetten hosszú ideig is pusztíthatnak.

Mivel a tűztornádókat nagyon ritkán veszik észre, és még ritkábban sikerül őket filmre venni, így a kutatók nem túl sokat tudnak az átmérőjükről és a sebességükről. New York állam klímatudatója, Mark Wysocki szerint egy tűzördög (ahogy ő nevezi a jelenséget) 30 méter magasra is megnőhet, a sebessége pedig a 35,4 km/órás sebességet is elérheti. A jelenség átlagosan egy percig észlelhető, mielőtt a tűz kialudna. A legnagyobb tűztornádók akár az egy kilométeres magasságot és a 160 km/órás sebességet is elérhetik, és 20 percen keresztül láthatóak.

Homokvihar

A közel-keleti országokban, illetve például az Egyesült Államok sivatagosabb részein gyakori jelenség, rendkívül ijesztőnek tűnik, ehhez képest jobbára ártalmatlan, noha tény, hogy rendkívül kellemetlen tud lenni. Aki még nem tapasztalta meg, hajlamos azt gondolni, hogy a homokvihar egy kiadós esőhöz vagy hóviharhoz hasonlít, azaz a különbséggel, hogy a jégkristályok helyett a homokszemcsék karcolják az ember bőrét a süvítő szélben. Nos nem így van, bár természetesen

ez a verzió is létezik, de a klasszikus, közel-keleti értelemben vett homokvihar sokkal inkább hasonlítható a ködhez, mint a viharhoz. A levegőben lebegő homokszemcsék ugyanis annyira picik (a sivatagi homok legfeljebb nevében hasonlít a kerti homokhozban található anyaghoz), hogy szinte nem is érezni a jelenlétüket. Azaz, ez így nem egészen pontos, ugyanis ha ilyen körülmények között kimegyünk az utcára, egy órán belül már érezni fogjuk, hogy tele van a szemünk homokkal és a levegőt is nehezebben vesszük, de nem smirglizi le a bőrünket az arcunkról.

Lavinaszél

Rendkívül látványos, ahogy a hegyek oldalán lavinaként ömlenek a völgybe a felhők, ezt a jelenséget lavinaszélnek, vagy katabikus szélnek hívják. Akkor alakul ki, ha a hideg talaj felett lehül a levegő, ilyenkor az összesűrűsödő légrétegek a gravitációnak engedelmessé válnak a hegytetőről, és magukkal húzzák a hegy tetejénél lévő felhőket. Ahogy a felhők lejjebb ereszkednek, felmelegsznek és elpárolognak, ezzel pedig egyfajta körforgás indul be, ami azt eredményezi, hogy hosszan lehet gyönyörködni a lassan hömpölygő felhők látványában.

(Lapozz a 27. oldalra)

Tudtad?

Miért spirál alakú?

A **Coriolis-erő** a Föld forgásából származik. Az egyenlítőn a legkisebb, ezért az egyenlítő síkjában nem is alakulnak ki trópusi ciklonok. A Coriolis-erő látványos hatást gyakorol a szelek kitérítésére. Hatására az izobárok* párhuzamosan fújnak a szelek, nem pedig azokra merőlegesen. A Coriolis-erőnek köszönhető a ciklonok spirális szerkezete is.

*Az azonos légnyomású területeket összekötő görbe vonal az időjárási térképen.

Tóthárpád Ferenc

Adrienn és a felhők

Nem volt nagyon régen, amikor az égen vattaszerű gomolyfelhők jelentek meg. A járókelők felgyorsították lépteiket, talán csak Adrienn kínálta zavartalanul árúját, a tőle megszokott kedvességgel. Sokszor segített a szomszéd néninek, akié az üzlet volt. Úgyesen mozgott a virággal telt vödörök között, ezért a szülei nagyon büszkék voltak rá.

A kislány ügyet sem vetett a felhők aszfalra vetődő árnyékára. A kisvárosban, a hegyek alatt, gyakoriak voltak a könnyű, nyári záporok, a fákat döntő viharok. Arra, hogy a környék lakói már sokallták az égből kapott áldást, arra leginkább csak Adrienn méltatlankodó megjegyzéseiből lehetett következtetni:

– Már megint gyülekeznek, jó lesz menedéket keresni – mondogatta olyankor, s elkezdte az utcáról a szomszéd kapualjba menekíteni a szép csokrokat. Máskor pedig, amikor a legtöbb ember esernyő nélkül el sem indult volna otthonról, csak legyintett:

– Kár a sietségért, nem lesz abból semmi – nyugtatgatta vevőit.

Tudták róla, hogy jól ismeri a felhőket. A virágáros kislány előre látta, hogy melyik mire képes. Mások voltak azok, amelyek a hegy felől, és mások, amelyek a patakot követve, a völgyből érkeztek.

Bence bácsi sietősen lépett oda Adriennhez, hogy üde, kék ibolyát vegyen tőle a kislánya születésnapjára. Csak néhány szót váltottak, amikor Adrienn váratlanul a távolba mutatott.

– Jön, de nem is egyedül, itt az egész család! – mondta. Bence bácsi arcán látszott, hogy nem tudja, miről van szó.

– Ott, látja, ott! – mutatott újra a hegyek irányába.

– Ki van ott? Nem látok senkit.

– Ott, ott az égen! Jönnek a felhők.

– Eső lesz! – vágta rá Bence bácsi, de továbbra sem értette a nagy izgalom okát.

– Eső, hát persze – helyeselt a kislány, de a hangsúlyából érezni lehetett, hogy nincs elragadtatva a felfedezéstől. A férfi újra rákérdezett:

– Mit vagy kit kellene látnom? Tudod, kicsit rossz a szemem – mentegetőzött.

– Ott jönnek sorban. Nézze!

– Hol, kik? – kérdezett tovább Bence bácsi, s egy pillanatig elgondolkozott. Talán másként látnak a felnőttek, mint a gyerekek? Pedig ő is feküdt már hanyatt a fűben, hogy különböző neveket adjon az égen formálódó „vattacsomóknak”. Most mégis ez a kislány kellett ahhoz, hogy megálljon egy kicsit és újra felfedezze magának a régi ismerősöket.

– Igen, mintha... – kezdte volna, de Adrienn már át is vette a szót:

– Na, ugye? Ott, elöl egy kicsike. Látja, hogy forgolódik? Mérgező, mint a pólyában a kisgyerekek, aki minden igyekezetével hadonászik, s arra vár, hogy édesanyja megvigasztalja. Mellette jön az apukája, az a gomolyfelhő, és most éri utol őket a harmadik. Ő lehet az anyuka. Nincs nagy baj, csak hisztizik a felhőgyerekek. A múlt héten is itt jártak, emlékszik? Alig esett.

Még ki sem mondta, s a kockaköveken apró pöttyök jelentek meg.

– Be kellene vinni a virágokat a kapuszín alá! – próbálta felhívni a figyelmét Bence bácsi a közeledő ézengésre.

– Nem lesz, csak pár csepp – szolt röviden, és le sem vette a tekintetét az égről. Aztán folytatta:

– Látja, kisüt a nap. Talán még dörren egyet-kettőt az ég, de azután elvonulnak mind a hárman. Így tettek máskor is. Csak, ha itt vannak a rokonok, s együtt vigadoznak, akkor lesz belőle zápor.

Adrienn elmondta azt is, hogy nagyon nagy baj akkor van, ha megérkezik a nagybácsi, vagyis az északi szél. Mert, bizony, ha mérgező, fákat dönt ki a hegyen. Olyankor ijedtükben még a felhőgyerekek is szétszaladnak, persze egy kis idő múlva, viháncolva újra előjönnek.

Aznap azonban, valóban, csak néhány csepp koppant a földön. Azok is szinte azonnal felszáradtak. Bence bácsi észre sem vette az idő múlását, pedig sietnie kellett. Kiválasztotta a legszebb csokrot és kifizette. Mire megint felnézett, újra tiszta volt az ég.

Az idős úrnak mindennap arra vezetett az útja, és továbbra is nagyokat szippantott a virágok évszakonként változó, kellemes illatából. Ám későbbi találkozásait egy titkos összekacsintás is kísérte, miközben mindketten felpillantottak az égre.

Mindez nem történt túl régen. Úgy tíz, talán húsz éve annak, hogy Adrienn megtanította

látni a szüleit és Bence bácsit is – a gyermekek szemével. Adrienn ma már édesanyja. Este, amikor lefekvéshez készülődik kisfiával, gyakran elhangzik az a néhány rövid strófa, amit a felhőkkel való találkozásainak alkalmából édesapja írt neki:

Az eső és a felhőgyerekek

Rosszalkodik, könnye pereg,
hisztizik egy felhőgyerekek.

Nem sírhatott jó ideje,
attól fájhat kicsi feje.

Ölbe kapja édesanyja
ézengéssel vigasztalja.

Esőfelhők tornyosulnak,
hegyek fölé felvonulnak.

Szétröppennek vad villámok,
s vízzel telik meg az árok.

Boldog most a felhőgyerekek,
esőcseppek közt hempereg.

Most már Adrienn kisfia az, aki folyton arról érdeklődik édesanyjától, hogyan készülődik a vihar, miközben a csendes, nyári záporok előtt együtt várják a makrancos felhőgyerekek érkezését.

Csirk Szabó István
Origami

Nincsen kutyám, nincsen macskám,
se hörcsögöm, se nyulacska.
Nem lehet a házban állat,
nem vonhatok erre vállat.

De mi lenne, ha én csinálnék
egy állatot, ez régi játék,
origami, vagy mi a neve,
de még nem foghatok bele.

Ülök és nézem a kezem,
milyen állat való nekem?
Egy rénszarvas vagy egy agár?
Tudom is már, kell egy madár!

Lesz majd csőre, lesz majd szárnya,
itt is ez a villanyszámla,
hajtok egyet, hajtok kettőt,
leutánzom a teremtőt.

Szia, madár, az enyém vagy,
nem vagy kicsi, se elég nagy,
pont ahogyan elképzéltem,
csicseregsz most a kezemben.

Tudod, madár, jó nagy gáz van,
nem maradhatsz itt a házban,
elengedlek, mindhiába,
elmész délre, Afrikába,

én nem járok sosem arra,
gyere vissza majd tavaszra,
de óvatosan a kerülőkkal,
vigyázz a papírrepülőkkel!

Ha visszajön, nem lesz kecmec,
vár rá majd a papírketrec.
Etetem majd konfettivel,
hallgatom majd, hogy csivitel.

Közben anyu megy munkába,
kérdi, hogy hol a számla,
mondom neki nagy röhögve:
ne féljen, itt lesz örökre.

Celler Kiss Tamás
Kire hallgassak?

azt mondom apának, hogy
néha olyan hangos a fejem,
mégse hallja senki.

apa mosolyog, azt mondja,
ezek a gondolataid, fiam,
te csak hallgass rájuk, fontos
dolgokat mondanak.

este aztán azt mondja apa,
most már aludj, reggel
vizlek az oviba.
de hogy aludjak, apa,
amikor nem hallom
a gondolataimtól az álmodat?

Tolnai Ottó
gyerekerskeltető gépek

hurrá
elmarad a magyaróra
jönnek a gyerekerskeltő bácsik
jönnek a gyerekerskeltő nénik
hurrá

jönnek
én is régóta gondolkodom már azon
jó lenne feltalálni
egy gyerekerskeltető gépet
s várni
várni mi kel ki a kolumbusztojásból
hurrá
elmarad a magyaróra
jönnek a gyerekerskeltető gépek
hurrá
jönnek
jönnek szépen megolajozva
hónuk alatt egy-egy koksztójással
hónuk alatt egy-egy írott koksztójással
hurrá
jönnek

Benedek Miklós
mögém lopakodott

a padlót bámultam
meg a rajta lévő repedést
mintha mozgott volna
egy lány mosolyává vált
hallottam ahogy felkacag
valaki mögém lopakodott
befogta a szemem
ugye tudod ki vagyok kérdezte
igen válaszoltam
a szorítás enyhült
nevetve elpárolgott
a szemem könnyes volt
feri belém csipett
újra a repedést láttam
nem moccan
a női vécc felől nevetés hallatszott
feri elszaladt
közben a táskáját a fal tövébe dobta

Szivác, Újvidék, Udvarnok, avagy hol is terem a vajdasági magyar irodalom?

Ha ősz, akkor ünnep, mégpedig a vajdasági magyar irodalom ünnepe. Az irodalom történetének és a történő irodalomnak nevezetes ideje. A három település három irodalmilag is fontos esemény helyszíne: Szivácson Szentleky Kornélra, a vajdasági magyar irodalom egyik megteremtőjére, szervezőjére emlékezünk. Újvidéken a Magyar Tanszék ünnepi fennállásának 60. évfordulóját, Udvarnokon pedig a Szűcs Imre gyermekvers- és prózamonddó verseny zajlik november 9-én (Le ne maradj, emlékeztess magyartanárod, tanítód,

hogyan október 31. a nevezési határidő!). E heti Iránytűnk ezért újra a vajdasági kortárs költészet felé irányít bennünket, pontosabban a mai gyerekersek közé kalauzol el. Ha olvastad már őket, akkor láthatod, hányféle hang és felfogás található. De ezek a hangok nem versenyeznek egymással, hanem teremtenek, egymást erősítik, egymással párbeszédbe állnak, vagy éppenséggel egymásnak ellentmondva kiemelik a különbözőségeket. Ezekben a szólásokban azután mindenki megtalálhatja a neki tetsző dallamot. Lehet vers a szabadvers is, meg a

rímes végű, négy soros versszakokból álló is, de lehet vers a monológyszerű szöveg is, hiszen az irodalomban a műfajok, műformák határai gyakran elmosódnak, eltűnnek. Akiket mindez nem érint meg (mert vannak olyanok is), vagy az egészben valamiféle legyőzhetetlen akadályt látnak, nekik add át, hogy nyitottsággal (amely mindenben eleve megvan) bármikor elérhető és befogadható lesz az irodalom is, és talán a világ többi rejtett csodája is.

Jó olvasást és sok olvasnivalót kíván:

Herédi Károly

Veszélyes vattacukor?

Ezek a különleges alakú, úgynevezett mammatus felhők az esős időt jelzik előre. A felfelé áramló meleg és nedves légáramlatok miatt ugyanis a felhők vízszintes irányban szétterjednek emelkedés közben. A hőmérsékletkülönbség miatt azonban labilissá válik a légkör, és a meleg, nedves levegőcellák a talaj felé mozdulnak el. Bár kétségtelenül rendkívül látványosak, ha mammatus felhőket észlelünk, érdemes fedett helyre húzódnunk, környékükön ugyanis könnyen előfordulhatnak erős viharok, szélleökések, de jégeső, heves villámlás és akár tornádó is kialakulhat.

Percenként 28 villám?

Rendkívül drámaian hangzik, a catatumboi villámlás azonban létező jelenség. A venezuelai Catatumbo folyó torkolatánál ugyanis olyan légköri viszonyok tudnak kialakulni, amelyek eredményeként az év felében mindennap, akár 10 órán keresztül is villámlik a térségben, óránként átlagosan 280 alkalommal.

A kutatók azt gyanítják, ennek oka az lehet, hogy ezen a ponton található a Maracaibo tavon átfújó szél az Andok irányából érkező hideg levegővel, a földrajzi adottságok miatt pedig gyakorlatilag folyamatos elektromos kisülés jön létre. A jelenséget több száz éve ismeri az emberiség, először 1597-ben írt róla Lope de Vega spanyol költő. A hajósok maracaibói világítótoronynak nevezték el a jelenséget, mert annyira látványos, hogy navigációra is használták. Eddig egy alkalommal maradt abba huzamosabb ideig a folyamatos égi háború, amikor 2010 januárja és áprilisa között komoly aszály sújtotta a térséget.

Nálunk is van Naposzlop?

A naposzlop egy függőleges fénysugár, jellemzően a felkelő vagy a lenyúló Nap korongjától felfelé látható. A kialakulásának akkor van esélye, ha a nap fénye a magasabb lég rétegekben kialakuló, vékony felhők jégkristályain megtörik. Ilyesmi hazánk területéről is megfigyelhető, ha a légköri körülmények lehetővé teszik.

Mi a fagyvirág?

Nem az ablakon kialakuló jégvirágról van szó, hanem a fagyott víz egy különleges formációjáról. Tűjégnek nevezzük, amikor a talajból apró jégoszlopok türemkednek ki és formálnak ásványokhoz vagy kőzetekhez hasonló alakzatokat. Ez akkor történik, ha a talaj hőmérséklete fagyponthoz közeledik, a levegőé viszont alatta marad a 0 foknak. Ilyenkor a talajból a meg nem fagyott víz a kapilláris jelenség miatt kiszivárog a felszínre, ahol egyből meg is fagy. Mivel azonban alulról érkezik az utánpótlás, a tűjég kristályai fokozatosan növekednek.

A fagyvirág ennek a jelenségnek egy változata, amikor hasonló jelenség játszódik le egy – jellem-

zően – hosszú szárú növényben. A jégkristályok ilyenkor egészen különleges alakzatokat vehetnek fel, akár a vattacukorhoz hasonló szálak képében. A felkunkorodó jég időnként szirmokra hasonlít, amitől fehér szirmú virágra hasonló forma is kialakulhat.

Milyen a tűzszivárvány?

Ez a rendkívül ritka és rendkívül színes jelenség akkor válik láthatóvá, ha a nap sugarai a légkör felsőbb rétegeiben kialakuló, jégkristályokból álló, úgynevezett cirrus felhőket világítják meg. Fontos, hogy rendkívül nagy mennyiségű, apró prizmaként viselkedő jégkristályra van szükség, hogy lentről nézve is láthatóvá váljon a tűzszivárvány. Nyáron gyakoribb, de érdemes kémlelni az eget bármikor, ha a szál-as-fonalas szerkezetű cirrus felhők jelenlétét észleljük.

Csodafegyverek az ócskavasban

A világhatalomról álmódó, gyakran kifogásolható agyműködésű vezérek álmaik megvalósulását rendszerint valamiféle csodafegyverhez kötötték. Annyi józan eszük viszont volt, hogy rábredjenek, csodafegyver nélkül nem megy. Aztán a történelem folyamán számos esetben csodafegyverrel sem ment, mert magáról a fegyverről kiderült, hogy csak a világhatalomra törekvő féleszű vezér álmaiban volt működőképés. Hadd mellőzzük az időrendet, és a fegyvereket se a beléjük gyömösölt acél tonnái, pénz milliárdjai, meg az elpazarolt munkaerő sokasága alapján sorakoztassuk. Csodafegyvernek készül akármiből volt sok, ismertetésükre viszont kevés hely áll rendelkezésünkre. És arra se tegyünk kísérletet, hogy csodafegyverek megálmodóinak gondolkodásmódjával foglalkozunk, mert nem éri meg. Maradjunk annyiban, hogy a gazdag anyagból csupán szemelvényt mutatunk be.

Maus névre keresztelték azt a hatalmas tankot, amelyet a túlméretezettség iránt rajongó Hitler álmódott meg. A páncélja átlóhetetlen, lövege (ágyúja) minden ellenséget elpusztít – ilyenek képzelte el. A feladatot Ferdinand Porsche, a kor kiemelkedő mérnöke igyekezett végrehajtani, miközben a náci vezér újabbnál újabb kívánságainak is eleget kellett tennie. A masina végül megépült, és lett vagy száztonnás, tíz méter hosszú, négy méter magas acélhalmaz. Páncélja valóban áttörhetetlennek tűnt, lövegei nagy hatótávolságúak voltak, de a motor... Azzal volt némi gond, mert ezt a hatalmas tömeget valaminek mozgatnia kellett. Addig kísérleteztek különböző meghajtókkal, mígnem rájöttek, hogy egyik sem képes a kívánt sebességet biztosítani a Mausnak. Ráadásul kíméletlenül falták az üzemanyagot, ezért felhagytak a további kísérletezéssel. Ez a szörnyeteg sohasem látta meg a hadszínteret. Mivel az első elkészült példányaival nem tudtak mit kezdeni, felrobbantották őket.

A Hughes H-4 Hercules nehéz teherszállító repülőgépet Howard Hughes, a különönc milliárdos álmódta meg. Nem ez volt az egyetlen repülni képes műszaki csodabogár, amelyet ez az ember kiötlött, de méretei miatt ez maradt emlékezetes. Vízről felszálló nagyobb géppel, sem nagyobb szárnyterpesztésével sohasem kísérleteztek. Nyolc darab – szárnyanként négy-négy – hatalmas motor hajtotta meg, melyek mindegyike háromezer lóerős volt. Katonai szállítógéppnek szánták, de mire elkészültek vele, befejeződött a második világháború. Ráadásul a gépóriás mindössze egyszer szállt fel, akkor is csupán husznegy méter magasra tudott emelkedni.

Nehéz megfogalmazni, mire is hasonlít az orosz monstrum, amelyet az első világháborúban terveztek. Ma igen jól mutatna filmekben, és hamar kiderült, másra a maga idejében sem volt alkalmas. A bökkenő, hogy az akkor még gyerekcipőben járó filmipar nem igényelt ilyen hogyishívjakokat. A képen látható monstrum valójában harckocsi, amelyre azért szereltek ilyen hatalmas kerekeket, hogy azok segítségével könnyebben keresztüljusson az árkokon. A feltűnően nagy kerekek miatt könnyen elkerülheti figyelmünket, mennyi ágyúcső meredezik a feltehetően erősen páncélozott lövegfülkékből. Éppen ezért ez a monstrum igen súlyos járgány volt. A gépipar azonban nem tudott lépést tartani a kohászattal, ezért nem sikerült olyan erős motort fabrikálnia, amely kellő sebességet kölcsönözött volna ennek a veszélyesre tervezett szerkezetnek. A gyenge motor miatt rosszul működött, ugyanakkor hatalmas méretei könnyű célponttá tették. Ráadásul az egyenetlen súlyelosztás miatt hátsó kerekei folyton elsüllyedtek a sáros talajban. A gép nem nyerte el a katonai vezetés tetszését, nem is állították hadrendbe. Egy darab épült belőle, amelyet utóbb szétszereltek.

Nemcsak a két nagy világégés előtt/alatt/után készítettek rémisztő fegyvereket, ilyen észbontó próbálkozások a régmúltban is voltak. A Cárágyú ugyanis 1586-ban öntötték bronzból. Hat méter hosszú, nyolcvankilenc centiméter kaliberű csövét arra tervezték, hogy kőkartácsot lőjön ki. Tehát nem egy hatalmas lövedéket, hanem rengeteg aprót, mint ahogy a sörétes puska működik. Védelmi fegyver szerepét szánták neki. A harmincnegynégy tonnás ágyút máskülönbben sem lehetett volna egykönnyen át-helyeztetni. Sohasem sütötték el. Az ágyú a kohász mesterség remekének számít, ma is a Kreml egyik látványossága. Az előtte kiállított egytonnás lövedékek csupán díszítőelemek, ha ekkorákat próbáltak volna kilőni belőle... Mennyi lőpor kellett volna a csöbe, hogyan töltötték volna be a lövedéket, és mi történt volna elsütése után? Aki ezzel nem kísérletezett, az bölcsen járt el.

Új lemezek októberben

Az idei ősz is meglepetésekben gazdag, ami az új zenei kiadványokat illeti. Az alábbiakban három angol énekest emelünk ki, akik most októberben jelentek meg vagy jelentkeznek új albumokkal.

A cím nem becsapós

Az ötös szám akár kisebb jubileumot jelenthet, és az is sokat számít, ha valaki az ötödik lemezét adja ki. Ezúttal Mikáról van szó, akinek hivatalosan október 4-én jelent meg az ötödik albuma My Name Is Michael Holbrook címmel. A cím nem becsapós, valóban így hívják Mikát, a teljes neve Michael Holbrook Penniman Jr., úgyhogy ez a lemeze egyfajta bemutatkozás is. Egyik interjújában azt mondta, hogy olyan albumot szeretne készíteni, amely teljes egészében őt képviseli, tulajdonképpen egy szembenézés önmagával. Habár Mikát angol énekesként tartják számon, valójában Libanonban, Bejrútban született. Egyéves volt, amikor a háború elől a szüleiével Párizsba menekültek, utána pedig Londonban telepedtek le. Mika zenei érzéke korán megmutatkozott, de a sikerhez rázós út vezetett, fiatalabb korában sokat csúfolták. Az első lemeze Life in Cartoon Motion címmel 2007-ben jelent meg, az ezen található Grace Kelly című dalnak köszönhetően pedig világhírnévre tett szert. Ezután 2009-ben a The Boy Who Knew Too Much, 2012-ben a The Origin of Love, 2015-ben pedig a No Place in Heaven című lemezekkel jelentkezett.

Háromévente készít lemezt

James Arthur 2012-ben lett a brit X-Faktor győztese, és villámgyorsan népszerűvé vált. A nevét viselő első lemeze meg is jelent a következő évben, ezen található egyebek közt a Roses című dal is, amelyet Emeli Sandéval készített. A második lemezére három évet vártak a rajongói, hiszen a Back from the Edge 2016-ban jelent meg. Ezután azoknak a rajongóknak lett igazuk, akik úgy tippeltek, hogy ismét három év telik el az új lemezig. A brit énekes-dalszerző, a népszerűsége ellenére sem kapkodja el a lemezkiadásokat. Habár úgy tűnik, valóban háromévente készít új albumokat, a dalokkal nem fukarkodik. Első két lemeze 13 dalt tartalmazott, a Youn pedig 17 dal hallható. Koncertjeit világszerte nagy érdeklőssel várják. Magyarországon először 2015-ben lépett fel az Arénában, a következő évben a Dürer Kertben láthatták a rajongók, jövőre, február 9-én pedig a budapesti Barba Negra Clubban ad koncertet. James Arthur egyébként 2015-ben Belgrádban, a Kombank Arénában megtartott X Faktor Adria döntőjén is fellépet vendégelőadóként.

Fegyver helyett gitár

James Blunt angol énekes a napokban jelenteti meg a hatodik lemezét Once Upon a Mind címmel. Az énekes egy interjújában arról beszélt, hogy egy nagyon személyes albumot készített, amelynek dalait a tapasztalatai ihlették. Az előző lemezét a The Afterlove-ot 2017-ben adta ki. James Blunt élete igencsak kalandosan alakult. Gyermekkorában több hangszeren tanult játszani, azonban egyetemi tanulmányai után a katonai pályát választotta, mivel ő maga is katonai családból származik. A Brit Hadseregnek szolgált 2002-ig, a századosi rendfokozatig jutott. James Blunt a szolgálata idején 1999-ben Koszovóban is tartózkodott. A zene mindig is érdekelte. Röviddel leszerelése előtt kezdte el építeni zenei karrierjét. A fegyvert végül gitárra cserélte. Első albuma 2004-ben jelent meg Back To Bedlam címmel. A lemezen hallható You're Beautiful című dalával vált világszerte ismertté. James Blunt jövő év április elsején lép fel Budapesten.

Összeállította: L. M.

Egy éve a figyelem középpontjában

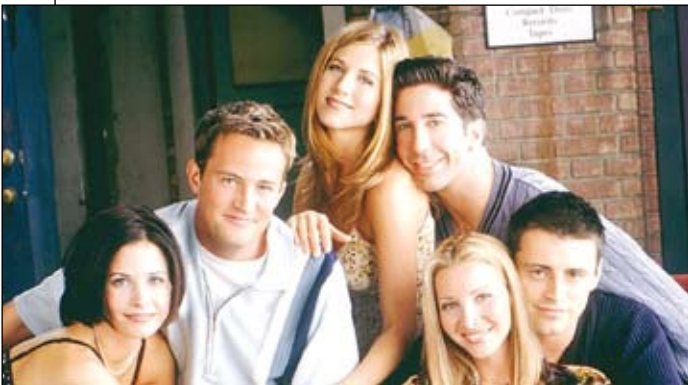
A USNK erdélyi magyar rapduó egy éve van a figyelem középpontjában. A duót a kolozsvári Filep Kund és Laskay Nimród alkotják. Unusual Suspects néven kezdték meg a zenei pályájukat, de mivel ezt a nevet már egy másik együttes használta, megtartották a kezdőbetűket, melyeket a saját nevük kezdőbetűivel egészítettek ki. A rapduó tavaly megnyerte az X-Faktort, a műsor által pedig széleskörű ismertségre tett szert. Ezután felléptek a Sziget Fesztiválon, részt vettek Magyarország eurovíziós válogatójában, és közös dalt készítették az AWS-el. Az USNK a rajongói oldalukon nemrég visszaemlékeztek az egy évvel ezelőtti eseményekre: „Egy évvel ezelőtt lehetőséget kaptunk a mentorok színe elé állni, az X-Faktor 8. évadában. A produkciónk után a mentorok talpon állva tapsoltak meg, majd négyszer elhangzott a négy betűből álló, csodálatos IGEN, ami a továbbjutást jelentette! Akkoriban, a mi kis életünkben egy hatalmas mérföldkőnek számított, hisz

gyakorlatilag attól a ponttól kezdve az életünk teljesen megváltozott, bezárult egy fejezet, és elkezdődött egy új! Történelmet írtunk, ugyanis olyan dolgot értünk el, amit még senki más korábban, sehol a világon, még pedig azt, hogy rapperekként nyertük meg az X-Faktort! Azóta rengeteg új mérföldkő

született, nagyon sok célt sikerült elérnünk, és olyan helyeken adódott lehetőségünk fellépni, ahol még a legtitkoltabb álmunkban sem mertük volna gondolni – karrierünk első évében! Köszönjük szépen, USNK-brigád, hogy velünk voltatok, és azóta is velünk vagytok, és köszönjük, X-Faktor!”

Nem lát esélyt a folytatásra

A Jóbarátok a kilencvenes évek egyik legnépszerűbb sorozata volt, amelyet az újabb generációk is megszerettek, egyes rajongók pedig még mindig abban reménykednek, hogy ismét a képernyőn hódít majd. A Rachel Greent alakító Jennifer Aniston erre nem lát esélyt, egy interjúban arról szólt, hogy a producer hallani sem akar a folytatásról, habár Courteney Cox (Monica Geller), Lisa Kudrow (Phoebe Buffay), Matt LeBlanc (Joey Tribbiani), Matthew Perry (Chandler Bing) és David Schwimmer (Ross Geller) akár benne is lenne néhány epizódban, hiszen manapság is előfordul, hogy találkoznak, szeretnek együtt dolgozni és a rajongók kedvéért fotózkodnak is. A kérdéssel kapcsolatban megszólalt Marta Kauffman, a sorozat egyik forgatókönyvírója, aki szerint a folytatás tönkretethetné a sorozat örökségét, hiszen a színészek is túl vannak már életük azon szakaszán, amikor a barátok jelentik a családot, márpedig a Jóbarátok pontosan erről szól. Marta szerint összehívhatnák a színészeket, de a sztori lényege, a szíve nem éleszthető újra, és a folytatás minden bizonnyal csalódást okozna.

A Carson Coma a legjobb

Nemrég tartották a 4. Magyar Klipszemle díjátadóját. A legjobb klip díját a Carson Coma Song About My Grandma című dalhoz készült videója vitte el, amely ezen kívül megkapta a legjobb operatőri munkának járó trófeát és a zsűri különdíját is. Ugyancsak a Carson Coma Nem vagyok ideges (Korda György) című dalának klipjét a legjobb performance-ért díjazták. A legjobb alakítás díját a Platon Karataev együttes Ocean című klipje kapta meg, a legjobb szöveges videoklip díja a Van filmzenekar Mindig ez című munkájáé lett, a rendezés díját a Punnany Massif Láv című klipje kapta, a legjobb animáció pedig a Beat Dis zenekar I Will Stay Again című videója lett. A közönségdíjat Hundred Sins és Azahriah klipje, az Oye kapta, a szervezők különdíját pedig Mankind klipje, a Rot érdemelte ki. A díjátadó a budapesti Akváriumban zajlott le, a műsorvezetők Hajós András és Fluor voltak. A versenyre megközelítőleg hatszáz klipet neveztek be, ebből a rendezvényen 118-at vetítettek le. A zsűrit többek közt Péterfy Bori, Pálfi György, Miki357 és Éder Krisztián alkotta.

Jelige: Roki

Kedves Bizalmas sorok!

Tudom, hogy a fiúk nem nagyon szoktak írni, de nekem tanácsra lenne szükségem. Nyolcadikos fiú vagyok. Kb. fél évvel ezelőtt megismertem egy lányt, akiről azt gondoltam, hogy jó barátnőm lesz. Sokat voltunk együtt a nyári szünidőben, és én időközben beleszerettem, annak ellenére, hogy már a legelején azt mondta nekem, hogy nála semmi esélyem sincs. Gondoltam, hogy idővel túleszem magam ezen a szerelmen, keresztülmegy majd rajtam, de csak még jobban belehabarodtam. Elég jó barátok is lettünk. Elkezdtem járni egy másik lánnyal, aki az egyik legjobb barátnőm, abban a reményben, hogy elfelejtem, de az egész nem jött be. Mit tegyek, hogy elfelejtsen a lányt?! Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Roki!

Egészen összekuszálódhat nálad a szerelmi szálak, és nehéz helyzetbe kerülteél. De mielőtt bármit is tennél a továbbiakban, előbb végezz el egy ellenőrzést, hogy a lány (a szerelmed) hogyan érez és gondolkodik rólad, hogy hogyan is állnak az esélyeid nála, változtak-e nála a dolgok. Mivel gyakran együtt voltatok, lehet, már másként néz rád, mint amikor megismerkedtetek. Nem írtál a lánnyal kapcsolatos dolgokról, hogy van-e fiúja vagy szabad-e, van-e szimpátiája stb. Mert ha egyedül van, kezdeményezhetsz vele egy hosszabb beszélgetést, amikor is ellenőrizheted az esélyeidet, megláthatod, hogyan viselkedik veled. Vibrál-e a levegő köztetek? Ha érzékeled, hogy a lány is vonzódik hozzád, akkor nyugodtan elmondhatod neki, mit érzel iránta. Ha viszont már nem szabad a szíve, áradozik valakiről vagy éppen már jár egy másik fiúval, pontot kellene tenni a történetre. Úgy felejtethet el, ha nem találkoztasz vele. Időközben foglald le magad. Tanulás, kortársakkal való barátkozás, testedzés, valamilyen egyesületbe is beiratkozhat, ahol van rá módod, hogy ismerkedjél, barátkozzál, hasznosan töltsd el a szabadidőd egy részét. Az új ismeretségek, barátságok pedig egyenes utat jelentenek a szerelemhez!

Jelige: Valerie

Kedves Bizi!

Hetedikes lány vagyok, és egy számomra nagy problémával fordulok hozzád tanácsért. Belezúgtam egy 2 évvel idősebb srácba. Úgy igazából nem járunk, de kölcsönösen vonzódunk egymáshoz, mert nemrégiben bevallotta, hogy szeret. Boldogtalan vagyok, mert csak hétféteken láthatom. A másik gondom meg az, hogy a múlt hétfégen szülinapi buliban voltam, ahol félbukkant a régi szerelmem, akivel először jártam. Úgy viselkedett, mintha ki akarna békülni velem. Randit is megbeszélünk. Most nem tudom, kit is válasszak. Mindkét fiú örülten tetszik! Az új fiúmat imádom! Félek, ha kibékülök a volt fiúmmal, elveszítem a másikat. Kérlek, sürgősen segíts! Mit tegyek? Kit válasszak?

Válasz:

Bárhogyan is forgatom a fejemben a dolgokat, nem tudok dönteni helyetted! Neked kell eldöntened, hogy mit is akarsz tulajdonképpen, hogy ki az, akihez valójában vonzódasz! Ne feledd, hogy a döntéseid következményeivel neked kell szembesülnöd és megbirkóznod. A jót is, rosszat is, a boldogságot és a boldogtalanságot, a fájdalmat is te éled majd meg. Nagyon hasznos lenne, ha mindkét fiúval szemben és önmagaddal is őszinté lennél. De előtte jól gondold át, hogy kitől mit vársz, mit is szeretnél igazán, csak barátkozni szeretnél a volt fiúddal vagy többre vágysz vele. Randit is akkor beszélj meg vele, amikor már tisztázta magadban a dolgokat. Egy azonban nagyon is világos, hogy mindkét fiút nem „tarthatod” meg. Tisztáznod kell a dolgokat! Addig is, amíg le nem tisztázódik, hogy mit is akarsz, használd ki a barátok, barátnők jótékony és nagy társaságát. Miért? Azért, mert ott együtt lehetsz a számodra kedves és szórakoztató emberekkel, és beszélgethetsz mindenkivel annak veszélye nélkül, hogy félreértenék a helyzetet és téves következtetéseket vonhatnának le. Vigyázz azonban, ahogy – mint közismert szólásunk hangzik – két szék közt a pad alá essél, ami igen sűrűn megtörténik az életben. De az is lehetséges, hogy idővel egy harmadik fiú is megjelenik majd a porondon. De ki tudja ezt? Mindenesetre ne feledd, hogy nagyon fontos az őszinteség önmagaddal és másik nimmal szemben is!

Jelige: Love

Kedves Bizalmas sorok!

Nemrégiben, fél év járás után, szakítottam a fiúmmal. Hiába volt a szakítás, mert nem tudom kiverni a fejemből és a szívemből. Állandóan sírok, a barátnőimnek róla mesélek, még jó néhány egyes is becsúszott, most, amikor nem kellene. Nagyon nehezen tudok összpontosítani a tanulásra, pedig nagyon kellene, mert itt a középiskolai iratkozás. Mit tegyek, hogy újra erőm legyen, és elfelejtsen a fiúmat?! Kérlek, segíts!!!

Válasz:

Ne feledd, hogy a szerelmi bánat ellen nincs gyorsan ható csodaorvosság!

De könnyebben el lehet viselni a szakítást és az utána következő fájdalmat, csalódottságot, boldogtalanságot, ha aktív maradhat valamilyen módon! Meg kell tenned mindent, hogy könnyebben elmúljon ez a sötét időszak, ami rád telepedett. A pszichológusok szerint nem szabad harcolni az érzések ellen, hanem át kell engednünk magunkat, meg kell élnünk őket. Ha sírnod kell, sírjál! Így nem emészted el önmagadat. Bánatodat enyhítheti az is, ha olyan dolgokat teszel, ami jólesik, amik kedvedre vannak. Pl. Sétálj egy nagyot a barátnőddel, készíts magadnak egy finom illatos fürdőt, igyál egy csésze jóízű teát... Kényeztesd önmagad! Ha viszont semmi sem segít, egyél csokit, de jót tesz a banán is. Mindkettő csodaszerek számít, ami boldogsághormonokat visz a szervezetbe, és jobban érzed magadat utána. (Vigyázz, ne vidd túlzásba, nehogy utána a kilók miatt legyél boldogtalan!)

Adj időt magadnak, hogy feldolgozd a szakítást, mert ugyanaz a lelki folyamat megy végbe ilyenkor, mint amikor gyászolunk valakit.

Hogy ne gondold állandóan a bánatodra, tereld el a figyelmedet. Hogyan? Hívd el a barátnőidet, próbáljátok ki cukrászi képességeiteket, süssétek meg a kedvenc aprósüteményeket, olvassatok fel egymásnak, menjetek el bicajozni stb. De ki is beszélheted magadból az érzelmeidet! Ezért vannak a legjobb barátnők, azok a személyek, akikben tökéletesen megbízol, hogy nem kürtölik szét a dolgainkat. Amikor megfogalmaztuk érzelmeinket és kimondjuk őket, könnyebb lesz a lelkünk is.

Csinálj nagytakarítást a tárgyi emlékek között. Pakold össze az ajándékokat, fényképeket egy dobozba és vidd a pincébe, padlásra. Töröld ki az SMS-eit. (Ne dobd ki a szemétkébe, mert egyszer jó lesz visszaemlékezni bizonyos dolgokra.) Így könnyebb lesz az újakezdés. És amit semmiképpen se felejt el: ne ugorj fejest egy új kapcsolatba! Még nem készültél föl erre, de legyél nyitott az új ismeretségekre, flörtökre. Tegyé meg mindent, hogy mindenre jusson idő, a tanulásra is, ami most számodra nagyon fontos. Készíts napi beosztást, hogy igazából mindenre jusson idő: önmagad kényeztetésére, barátkozásra, iskolára, előkészítőre, otthoni tanulásra, ismétlésre, mozgásra, hétfégi bulizásra és pihenésre, alvásra is. Mi pedig csak szoríthatunk, hogy legyen elegendő kitartásod és erőd.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Így készíts tökéletes almachipset

Jobb, mint a bolti

A ropogós, sült almachips pofonegyszerű, olcsó és nagyon finom. Édesség helyett is kiváló. A vitaminban gazdag almachips az egyik legegészségesebb nasi. Rengeteg jótékony hatása van a szervezetre, például méregtelenít, felpörgeti az anyagcserét, és az idegrendszert is kedvezően befolyásolja. Ha van otthon néhány almád, készítsd el rögtön!

Almachips

Hozzávalók 4 személyre:

- 3 alma
- 2 evőkanál cukor
- 1 evőkanál fahéj
- 1 citrom

Elkészítés:

Mosd meg az almákat, és vékonyan szeleteld fel őket. A

legjobb, ha uborkaszeletelével teszed.

Citromlével hintsd meg a szeleteket, hogy ne barnuljanak meg. Nem kell sem meghámozni, sem kimagozni a gyümölcsöt. Bélelj ki egy tepsit sütőpapírral, majd helyezd rá az almakarikákat. megsütheted magában, de fahéjjal és cukorral megszórva még finomabb.

Tedd a tepsit 120 fokra előmelegített sütőbe, és jó egy órán át süsd. Közben forgasd meg a szeleteket.

Ha kész, kapcsold ki a sütőt, és hagyd még bent egy kicsit az almákat. Szobahőmérsékleten, légmentesen záródó edényben egy-két hétig friss marad.

Amigurumi?

Az amigurumi horgolt vagy kötött, kitömött játékgúnyát jelent, és ez az elkészítés technikájának a neve.

Hogy honnan ez a furcsa név?

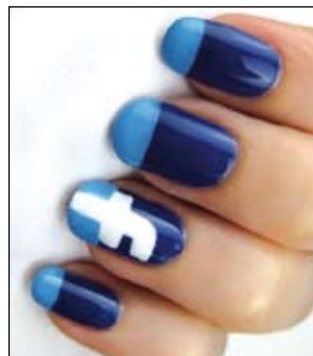
Az eredeti japán figurák készítése technikájának neve magyarul átírásban: ami (horgolt, kötött) nuigurumi (kitömött játékgúnya).

Mintegy tíz évvel ezelőtt kezdett el terjedni széles körben ez a technika és a kifejezés, az eredeti Japán kultúrából kitörve, az eredeti japán formáktól már eltérve. Leginkább állatokat készítenek ezzel a módszerrel, de közkezdvelt módszer különféle tárgyak, bábuk, babák készítéséhez is.

Facebook-kék körömlakk

Egy amerikai cég dobta piacra a Facebook-kék színű körömlakkot, melyet egyelőre csak egyetlen helyen, a kaliforniai Menlo Parkban árúsítanak.

A termékhez hivatalosan nincs köze a közösségi oldalnak, ezért sem kerülhetett rá az üvegre a Facebook neve vagy logója, helyette a Social Butterfly (azaz Közösségi pillangó) elnevezést kapta.

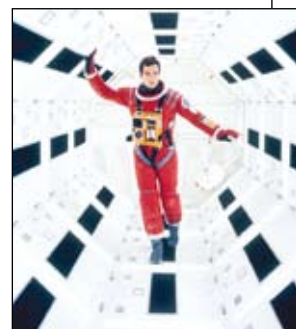

Filmek, amelyekben a mesterséges intelligencia az úr

Egyre több szuperkomputereket és önállóan gondolkodó robotokat felvonultató, epikus alkotás önti el a mozikat. Néhány régebbi alkotást ajánlunk most nektek, ha érdekel benneteket a robotok és a programozás világa, mindenképpen nézzétek meg!

2001: Űrodüsszeia (2001: A Space Odyssey, 1968)

Stanley Kubrick mára már kultuszfilmé vált háromórás művének kultikus képei közé tartoznak a kongadobok hangjára a Föld mögül felkelő Nap vagy a fekete monolit. A filmben a Jupiter holdjához küldött űrhajó egy Holdról küldött jelet követ, intelligens lények után kutatva. A fedélzeten „él” HAL-900, az űrhajó rendszereit fenntartó mesterséges intelligencia. Képes a szóbeli kommunikációra, érzelmek felismerésére, érvelésre, sőt még sakkozni is tud.

Tron, avagy a számítógép lázadása (Tron, 1982)

A Tron korának úttörő filmje volt, szinte teljesen számítógéppel megrajzolt látványvilága már az olyan sci-fik előtt lenyűgözte a közönséget, mint a Terminátor vagy a Star Wars.

Kevin Flynn (Jeff Bridges) számítógépszeni hacker, akit a gonosz Master Control program egy lézeres letapogató segítségével elrabol a való világból, és a kibertérbe kényszeríti a fiút. Flynn digitális valójának egy gladiátorharc szerű játékban kell részt vennie. Szerencséjére segítségére siet a rendszer egyik védelmi programja, Tron (Bruce Boxleitner), aki megmenti Flynn-t. A fiúra ugyanis nagy feladat vár, le kell győznie a mindent irányító Master Controlt, ugyanis csak így juthat ki ebből a programozott fogságból.

Én, a robot (I, Robot, 2004)

Del Spooner (Will Smith) 2035-ben vigyáz a közrendre miközben az emberek mindennapjait már robotok segítik. A gépeket eddig sem szívélyes nyomozóban tovább mélyül a bizalmatlanság, amikor egy új generációs robot megöli a tervező professzort, amelyet az önféjú zsarú természetesen nem hagyhat szó nélkül.

Mitől kék az ég?

Az égbolt színét a légköri fényszóródás határozza meg. Több fajtája is van, az ég kékjét az ún. Rayleigh-féle fényszórás adja. Ennek az a lényege, hogy a fény a molekulákon, atomokon minden irányba szóródik. Csak nem mindegy, hogy mennyire!

A prizma (áttetsző anyagból készült, csiszolt oldalú test) a fény szóródásának folyamatát segít megérteni. Napsütéses időben a prizmat az ablak felé tartva a beérkező fehér fény megtörik, színekre „esik szét”, és a kilépő fénysugarak (újabb törés után) már a szivárvány színeiben pompáznak.

A levegőben is szóródási folyamat megy végbe, ám míg a prizma esetében minden szín ugyanolyan mértékben szóródik, előbbinél a napfény kék összetevője a többi fényénél sokkal (akár tízszer) jobban szóródik.

A mindennapi rutin közepette talán fel sem tűnik, hogy az ég kék árnyalata széles skálán változhat. Lehet már-már fehérbe hajlóan

halovány, vagy mesébe illően élénk. Ennek magyarázata, hogy a légkört porszemcsék és vízcseppek teszik homályossá, minél több van belőlük, annál tompább lesz a kék szín. Ha sok van belőlük a levegőben, akkor még szép időben is inkább fehérnek vagy szürkés kéknek

tűnik az ég. Ahol jóval tisztább a levegő, pl. magashegységekben vagy messze a forgalmas városoktól, a kék szín sokkal jobban tud érvényesülni.

A felhők felett pedig természetesen mindig kék az ég!

Gyöngyházfényű felhők, miért?

A közepes magasságokban megjelenő felhőkön színes foltok kisebb-nagyobb csoportja alkotja a gyöngyház színezetet. A parányi, egyforma vízcseppek teszik legjobban láthatóvá a jelenséget, rendszerint kék, vörös és zöld színben, szabálytalan alakzatként tűnnek fel. A Hold fénye is produkálhat ilyen képet, bár ez sokkal halványabb, mégis a sötétben jobban kivehető. Ritkán fordul elő, de télvíz idején gyakoribb.

Hogyan keletkezik a délibáb?

A fény ilyenkor különböző sűrűségű és hőmérsékletű rétegen hatol át. Fordított állású, torzított, sokszor nagyított, látszólagos kép jelenik meg egy távolabbi tárgyról. Gyakori fajtája az alsó állású, amely akkor keletkezik, ha a felszín erősen felmelegedett. Többnyire sivatagokban szokott előfordulni, de hideg vízfelszín felett is gyakori.

Egy pók hódíthatja meg a Holdat 2021-ben

Egy négylábú pókra hasonlító robotot küldene a Holdra két éven belül egy brit vállalat. Az izeltlábú robot még ugrani is tud majd az alacsony gravitációs térben.

A sétáló – és szükség esetén ugrani is tudó – rover az eddigi legkisebb holdjáró lesz, mely a Föld kísérőjének felszínén landolhat.

A Spacebit nevű vállalat vezérigazgatója október 10-én a nagyközönségnek is bemutatta a pókot. Ha valóban eléri a Holdat a lábak segítségével közlekedő robot, akkor Nagy-Britannia lehet a negyedik ország az Egyesült Államok, Szovjetunió/Oroszország és Kína után, amely sikeresen az égitestre küld egy ember alkotta eszközt. Emellett ez lehet az első „céges” rover a Holdon, azaz olyan jármű, mely nem állami forrásokból készült.

A „holdpók” valóban nem foglal majd sok helyet: a rover mindössze 1,3 kilót nyom, de nem is kell sokkal nehezebbnek lennie, hiszen küldetése csak 10 napig fog tartani a tervek szerint. Áramellátásáról nap-elemek gondoskodnak, melyek segítségével a mozgathoz szükséges energia mellett a két HD-kamera és egy 3D-s lézeres távolságmérő is működni tud.

Miért hullanak a gekkók?

Néhány állat előrejelzi az időjárást

A gekkó egyike a sok száz gyíkfajnak. Átlagosan 20 cm hosszú, rovarokkal táplálkozik.

A mediterrán vidékeken honos **gekkó** híres meteorológus és légtornász. Lábán tapadókorongok vannak, amelyek szinte odaragasztják a napfényben izzó falakhoz. De ez csak száraz időben működik! Ha a levegő páratartalma emelkedik, a korongok nem "zárnak" légmentesen, és a gekkók lepotyognak a falról. Ezért mondják az arabok, ha hullanak a gekkók, hamarosan esni fog.

Nemcsak a gyíkok, hanem a **kakasok** is közlik az időváltozást. Ha akkor kukorékolnak, mikor még zuhog, ez annak a jele, hogy hamarosan vége lesz a zivatarnak. Honnan "tudja" ezt a szemétdombok királya?

A ritkuló felhőkön egyre több fény tör át, és ezt az embernél sokkal érzékenyebben érzékeli a madár szeme. Ezzel magyarázható az is, hogy alkonyat előtt már egy félórával, szinte egyszerre hallgat el minden madár. Az emberi szem ilyenkor még nem érzékeli a fényerő csökkenését, de a madárszem műszere már „látja” a közelgő éjszakát. A madarak az időjárásváltozásokra meglepő viselkedéssel, tőlük nem várt hangokkal hívják fel az emberek figyelmét.

A befőttes üveg vízébe tett **pióca** az egyik legkiválóbb meteorológus. Ez a fekete színű, 5–8 cm hosszú, szalagszerű állat álló- vagy folyóvízeinkben él. Testének mindkét vége megvastagodott, korongszerű. Ha az üveg alján marad, derült, napos idő várható; ha a víz tetejére megy, akkor erős szél vagy havazás lesz; zivatart jósol, ha izgatottá válik. Heves viharok idején viszont sok pióca elpusztul.

Időjós féreg a **földgiliszta** is. Ha a föld felszíne közelében tevékenykedik vagy éppen kibújik járataiból, esőre van kilátás. Ebben van némi igazság, mivel a giliszta nyálkás bőre száraz levegőn sok vizet veszít, és az állat hamarosan elpusztul. Az esőt általában a légkör páratartalmának a növekedése előzi meg. Ilyenkor az állatok bőre sem szárad ki olyan könnyen, veszélytelenül tartózkodhatnak a föld felszínén is. Ha a giliszták tömegesen jelennek meg a kertben, udvaron, sokáig fog tartani az esős idő. Mivel a levegő éppen a kiadós esők alatt legpárásabb, és ilyenkor a giliszták járatai vízzel telnek meg, inkább a szükség kényszeríti a szorgalmas talajmunkásokat a felszínre.

Igaz-e, hogy ha a **macska** a füle tövét vakargatja, első lesz? A légnyomás változása idején megváltozik a levegő elektromos töltése, ilyenkor a macska érzi, hogy bundájában villamosság gyűlik fel. Ez nyugalanságot kelt

benne, szőre felborzolódik. Ekkor a bútorokhoz dörgölődzik, és idegesen rendezgeti bundáját, így vezeti le az elektromos feszültséget. Viselkedése tehát valóban előre jelzi az időjárási fordulatot: a közelgő esőt.

A **kutyák**nak is elvitathatatlan érdemeik vannak az időváltozások korai jelzésében.

Az eszkimókutyáknak az élete függ attól, hogy a hirtelen támadó sarki szél elől időben menedéket találjanak, nehogy kint érje őket a jégvihar. A természetes kiválasztás, a jobban alkalmazkodók életben maradásának törvénye itt is érvényesül. Amelyik szánhúzó kutya nem érzi meg idejében a közelgő veszedelmet, menthetetlenül elpusztul a hóviharban. Csak azok maradhatnak életben, amelyek még a vihar előtt búvóhelyről gondoskodnak maguknak. Természetesen utódaik is öröklik szülei búvóhelykereső ösztönét.

Kutyanevezédek hosszú során át biztossá vált ez a viselkedés, amelyből ma is okulnak gazdáik: ha a szánhúzó kutyák a hóba vermet ásnak, és abba belefekszenek, ez a közelgő hóvihar jele.

Híres időjárás-előrejelző képességéről az Alpok hatalmas termetű mentőkutyája, a **bernáthegyi** is.

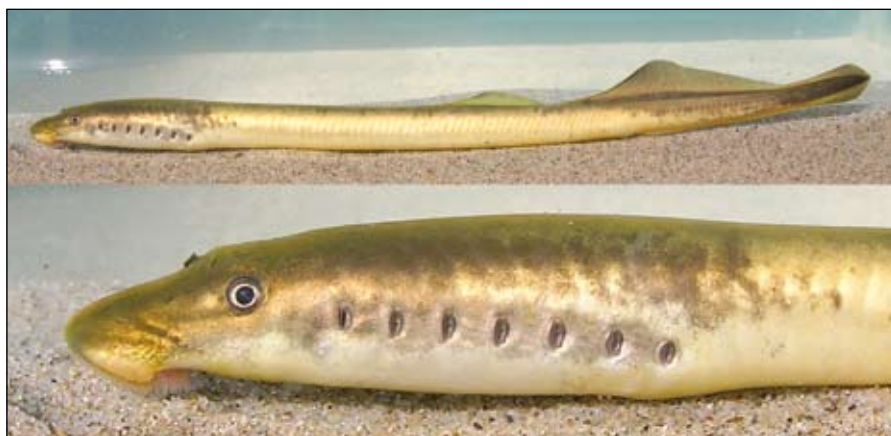
Ezek a kisebb borjú nagyságú, fehér-vörös bundájú állatok jellegzetes nyugtalanságukkal már órákkal előbb jelzik a hóvihar közeledtét. Ezzel a hatodik érzékükkel számtalan emberéletet mentettek már meg. A jeges csúcok, tomboló hóviharok és dübörgő lavinák hazájában a mentőszolgálat sem nélkülözheti ezeket a pompás, jól idomítható állatokat. Még vastag lavinataró alatt is megérik az eltemetett sielőt, sziklamászót. Megbízható mentőkutyaként tartják számon őket az örök hó és jég birodalmában. Ha éppen nincs a közelben megfelelő mentőkutya, akár helikopterrel is a szerencsétlenség színhelyére szállítják a bundás életmentőket. Hazai kutyafajtáink között elsősorban a **juhászutyák** viselkedéséből következtethetünk az idő változására. Ha szép időben a **puli** nagyon nyugtalankodik, gazdája is sűrűn tekint az égre. Tudja, hamarosan zivatar várható.

A csúf féreg és az olajozott villám

Kezdjük azzal, hogy a képeken dunai ingola látható. A felsőn a lárva, az alsón a kifejlett hal. De ha jobban belegondolunk, akkor talán azzal kellene kezdeni, mi is az ingola. Anélkül, hogy mélyen elmerüljünk a rendszertanban, meg olyan latin nevekkel fűszereznék a szöveget, amelyeket holnapig elfelejt az olvasó, maradjunk annyiban, hogy halról van szó. Annak is legegyszerűbb alakjáról. Koponyája van, állkapcsa nincs, szája kör alakú, ezért nevezik ezeket a halakat körszájúaknak. Ez a száj tapadókorongként is működik, és alkalmas arra, hogy a hal megkapaszkodjon az erős sodrásban. De mi sem természetesebb, mint hogy táplálékszerzésre is alkalmas.

Az ingolák táplálkozási módja azonban egyedülálló a halak világában. Bizonyos fajok élősködők. Körszájukkal, meg a benne levő sertefogakkal rátapadnak más hal testére, és annak vérével meg testnedveivel táplálkoznak. Vannak fajok, amelyek ezt is továbbfejlesztették, és arra is képesek, hogy a gazdahal testéből apró darabokat is kiharapjanak. Mondjuk ki azonnal, a nálunk előforduló fajok ilyesmit nem tesznek.

Meglehetősen érdekes, de igen hosszú történet, hogy világviszonylatban a különböző in-

A dunai ingola...

...és a tiszai ingola körszája

golafajok egyik helyen milyen bonyodalmat csináltak, másutt hasznót hajtottak, harmadik helyen mérhetetlen károkat okoztak, és volt, ahol királyi kiváltság volt fogyasztásuk.

De gyerünk sorjában, és mellőzzük a részleteket! Az egyik angol király büntette alattvalóit, ha nem szállítottak neki elegendő ingolát, mert ez a hal volt kedvenc ínycsalata. Feltételezik, hogy falánksága okozta vesztét. Bizonyos ingolafajok ugyanis az iszapban élnek, szerves törmelékkel táplálkoznak, márpedig abban nyavalyák sokasága lapulhat.

Amerikában előfordult, hogy a folyószályozásokat követően a tározótavakból az ingolák tömegesen felhatoltak azokba a tavakba, amelyekbe máskülönben nem tudtak volna bejutni. Itt rászabadultak a tavipisztrángokra, és élősködve rajtuk majdhogynem lenullázták a népszerű halmak az állományát. Az amerikaiak dollármilliókat költöttek arra, hogy tüzzel-velével – méreggel, árammal, különleges csapdák... – kiirtsák a betolakodó élősködőket. Egy másik fajjal történt Oroszországban, hogy tömegesen halászták és busás haszonra tettek szert. Persze, ez nem az a királygyilkos faj volt, meg aztán nem csak egy ember ette meg az összeset. Ha volt is benne valami ártalmas, sok emberbe oszlott meg.

Nekünk ilyen gondjaink nincsenek. Tájainkon tiszai ingola nem él, inkább a folyó felső

szakaszán fordul elő. Róla csak annyit, hogy kifejlett példányai élősködő életmódot folytatnak.

A képen látható ingolák azonban már – mondjuk így – a mieink. A kifejlett halat tíz-egynéhány évvel ezelőtt hozták szerkesztőségünkbe Szávaasztendemeterről (Sremska Mitrovica), ahol a part menti kövek között találták. Ilyen virgonc, villámgyorsan cikázó, szinte megfoghatatlan halat addig még nem láttunk. Akár az olajozott villám. Négy évvel később kerültek hozzánk azok a féregszerű, szépnék aligha nevezhető lárvák, amelyeket Belcsénynél (Beočin) találtak a dunai zátonyok bemélyedéseiben. Három különböző méretű, tehát három különböző nemzedékhez tartozó egyedről volt szó. Ez azért számít értékes leletnek, mert az ingola horoggal nem fogható, a hálókön keresztülúszik, ezért ritkán kerül elő. A három egymást követő nemzedék képviselőjének egy helyen való előfordulása azt bizonyította, hogy szaporodása rendszeres.

A dunai ingola rendkívül érdekes életciklusú lény. Lárva az iszapban él, főként szerves törmelékkel táplálkozik. Négyéves korára kifejlődnek ivarszervei, kialakul jellegzetes tölcérszája, amellyel olykor halakra is rátapad, de azokat általában nem sebz meg, nem válik élősködővé. A kifejlett állatok már egyáltalán nem táplálkoznak, csupán felhalmozott tartalékaikból élnek. A márciusban-áprilisban történő ívásuk után elpusztulnak.

Buzás Mihály

Fedezd fel az erősségeidet!

Néha azért szalasztjuk el a nagy lehetőségeket, mert nem bízunk eléggé önmagunkban. Csak az tudja kihasználni az adódó alkalmakat, aki tisztában van az erősségeivel. Te tudod, miben lehetnél még jobb?

- A barátaid elhívnak túrázni a természetbe. Hogy reagálsz?**
 - Nagy kihívás, de miért is ne? (1)
 - Előbb minden részletről kifagatom őket, utána döntök. (2)
 - Nemet mondom, mert tudom, hogy csak feltartanám őket. (3)
- Ha tanácsot kérnek tőled...**
 - ...félsz, hogy nem tudsz megfelelő segítséget nyújtani. (3)
 - ...örülsz a bizalomnak. (2)
 - ...azonnal van egy okos tipped. (1)
- Fellépsz valamilyen előadáson. Mivel nyugtatod magad az esemény előtt?**
 - Most mindenkinek megmutatom, mire vagyok képes! (1)
 - Ők is csak emberek, mint én. (2)
 - Mindenki volt már ilyen helyzetben... (3)
- Azokat, akik túl sokat képzelnek magukról...**
 - ...eleve ellenszenvesnek taláod. (2)
 - ...szerinted nem szabad komolyan venni. (1)
 - ...mindig csodálattal nézed. (3)

- Megdicsérik a jó ízlésed vagy saját készítésű sütidet. Mire gondolsz?**
 - Biztos valami hátsó szándékuk van, ezért bókolnak. (3)
 - Egyáltalán nem találok rendkívülinek azt, amit ők igen. (2)
 - Jó érzés, hogy észreveszik, ha valamiben jó vagyok. (1)

telen döntéseid közben hajlamos vagy kicsit túlértékelni a képességeidet.

9–12 pont: Te pontosan tudod, miben vagy jó, és felismered a saját határaidat is. Ezért vagy képes úgy kihasználni a lehetőségeket, hogy közben nem vállalod túl magad.

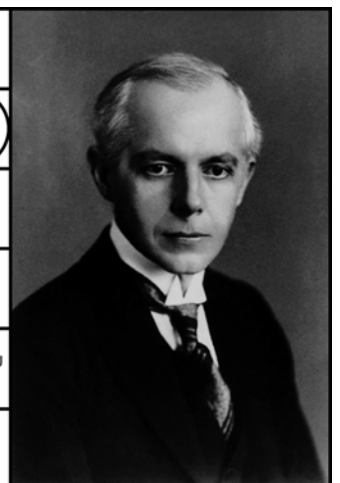
13–15 pont: Nem nagyon bízol önmagadban, mert nem tudod igazán, mire elegendők a képességeid. Próbáld ki magad gyakrabban azokban a helyzetekben, amelyek örömet szereznek neked, így megtapasztalhatod, hogy a tudásod sikerre is vezethet.

Értékelés

5–8 pont: Tisztában vagy az erősségeiddel, és bízol önmagadban. Az új kihívásokkal magabiztosan megbirkózol, ám rögtönzéseid és hir-

Skandináv rejtvény

A ZENE-SZERZŐ OPERÁJA	KUTYA OSZTRÁK AUTOJEL	RANG-JELZŐ ELÓTAG	KERTI NÖVÉNY	JÓKAI ... ÍRÓ A MÚLT IDŐ JELE	MÉTER SZEREN-CSE-TÁRGY	VARRÁS KELLÉKE BELGIUM	CELSIUS LÁNYNÉV	ÜDV RÓMAI!	
KELET	A ZENE-SZERZŐ A KÉPRŐL NŐI NÉV	LAJTOR-JA CIRKÁLÓ TESZI	PORTUGÁLIA LOMHA-JAVA, A LEG-JOB B RÉSZE	A BELSE-JÉBEN OLASZ FOLYÓ	VISSZA-VER! ETELKA			
VÉNA									
CSEPÜ, KUSZA KENDER-SZÁL									
BUDA-PESTI KISEBB VÍZ-FOLYÁS								HOSSZÚ IDEIG	
ZADAR RÉGEBBI NEVE			ZOLTÁN, BECÉZVE ZORRO JELE				ESTE-FELE! BÜZA-SZEM		
NÉVELŐ RÓMAI 1	GÖRÖG BETŰ KÖRLET KÖZEPE!			FÉLFA! STRÁZSA	MÉTER PERUI AUTOJEL	OXIGÉN TÉVÉ	OLASZ AUTOJEL VAGY, ANGOLUL	SCHÜTZ, SZINESZ-NÓ VOLT DEHOGY!	ÉTEL-IZESÍTŐ
			A FÉRFI TÁRSA HIDRO-GEN		KOVÁCS MUNKÁJA SZÉN				
KRISTÁ-LYOS A MÉZ	Á							RÉGI, TAVALYI	

Elment a kedve

Jancsi pár hete lovagolni tanul. Egyik alkalommal már kicsit merészebben bánik a lóval, de az ledobja a hátáról.

- Először ültél lovon? - kérdezi a segítségére siető lovászfú. Jancsi nyögve válaszolj:
- Nem. Utoljára!

Üresség

Ketten támasztják a pultot a kocsmában.

- Látom, üres a poharad - szólal meg az egyik. - Kérsz még egyet?
- Dehogy kérek! Mi a manót kezdjek két üres pohárral?!

Lovasiskolában

A lovasiskola oktatója figyelmezteti a nemrég beiratkozott Kovácsot:

- Azzal a lóval jobb lesz nem kezdenie. Annak még soha senki nem ült a hátán.
- Annál jobb - feleli Kovács. - Én sem ültem még soha lóháton. Legalább egyforma eséllyel indulunk...

Varázsige

Bandika lázas, ami még nem volna nagy eset, de olyan éktelenül jajgat az ágyában, hogy a szülőkből megdermed a vér. Ijedt telefon az orvosnak, aki percekben belül megjelenik, ránéz a gyerekre, odahajol, és súg neki valamit. A jajgatás abbamarad.

- Hát ehhez mit szólsz? - néz az apára az anya, majd kérdően az orvosra tekint.
- Semmiség az egész! - legyint a doki.
- Mindössze csak azt mondtam a gyerekeknek, hogy fölösleges jajgatnia, mert anélkül is elég beteg ahhoz, hogy iskolába menjen.

Tapsvihar

A kis moly először száll ki a szekrényből egyedül. Amikor visszatér, lelkendezve meséli:

- Képzeljétek, óriási sikerem volt!
- Hogyhogy?
- Amikor megláttak, mindenki elkezdett tapsolni!

Feneketlen gyomor

Két krokodil beszélget az állatkerti medencében:

- Tegnap az ápoló csúnyán leszidott.
- Miért, mit csináltál?
- Lenyeltem...

Új cipő

A rendőr hazamegy, és boldogan újságolja a feleségének:

- Nézd, drágám, ma vettem egy új cipőt, de sajnos csak néhány nap múlva vehetem fel.
- Miért? - kérdezi a feleség.
- Azért, mert az eladó azt mondta, hogy az első napokban szorítani fog.

Börtönben

- Miért van az ablakokon rács?
- Biztonsági okok miatt.
- Ugyan már! Ki az a hülye, aki pont a sítter akar betörni?

Nem lesz csere

Pistike nagyon rosszul viselkedik, ezért az anyukája megfenyegeti:

- Ha ilyen rossz leszel, elcseréllek egy jó gyerekre!
- Az nem sikerülhet, anyu - mondja magabiztosan Pistike.
- És miért nem?
- Hát ki lesz olyan buta, hogy jó gyereket adjon egy rosszért?!

Állatos viccek

Egy férfi elmegy a pszichológushoz.

- Doktor úr, nagy az én bajom!
- No, és mi lenne az?
- Doktor úr, én macskának képzelem magam!

- És mióta képzeled magad macskának?

- Hát, úgy kiscica korom óta.

*

Egy kutya gondolkodik: Itt lakom ezzel az emberrel, aki etet, meleg szállást biztosít, simogat és szeret engem. Ezek szerint ő az Isten?

Egy macska gondolkodik: Itt lakom ezzel az emberrel. Etet engem, simogat, takarít utánam, szállást biztosít. Ezek szerint én vagyok az Isten!

*

Eltűnik a spájzból másfél kiló vaj.

A háziasszony a macskára gyanakszik. Elkapja a cicát, ráteszi a mérlegre, pont másfél kiló.

- Na, a vaj már megvan... De akkor hol a macska?

*

A rigó tanítja a fiókáit:

- Nemcsak a macskáktól kell félnünk, hanem az autóktól is. Tegnap egy piros Opel akart felmászni ide a fára...

*

Miért nem tévednek a macskák?

Mert tévedni emberi dolog.

*

- Mi a különbség egy kisebb hajó és egy pici cica között?

- Az egyik torpedóromboló, a másik törpedóromboló.

*

- Móricka, a macskáról szóló dolgozatod szóról szóra megegyezik a testvéredével!

- Igen, tanító bácsi, hiszen ugyanarról a macskáról írtuk!

*

- Hölgyem, borzasztóan sajnálom, de elütöttem a macskáját! Szeretném valahogy jóvá tenni a dolgot.

- Rendben van, mutassa meg, hogyan tud egeret fogni!

- Mi van a gépészműnök sírján?

- ?

- Fogaskoszorú.

(Klájó Adrián munkája)

Logikus?

Öt alma

Egy kosárban öt alma van. Ezeket úgy kell elosztani öt ember között, hogy mindenki kapjon egy almát és a kosárban is maradjon egy. Hogyan csinálnád?

Három villanykörte

Egy villanyszerelő beköt a pincében három lámpát, amelyeknek a kapcsolójuk a lakás földszintjén találhatóak.

Sajnos elfelejtette, hogy melyik kapcsoló, melyik körtéhez lett csatlakoztatva. Hogyan állapítja meg, melyik lámpához melyik kapcsoló van kötve, ha csak egyszer mehet le a pincébe?

Anagramma-totó

1. Melyik szó betűiből nem lehet múlt idejű igealakot alkotni?

1 **Nikoletta** 2 **Renáta** X **Tamás**

2. Melyik szó betűiből nem lehet növény nevét összeállítani?

1 **könyék** 2 **korpa** X **véreb**

3. Melyik szó betűiből nem lehet felszólító módú igealakot alkotni?

1 **Szilárd** 2 **Lázár** X **szemle**

4. Melyik szó betűiből nem lehet feltételes módú igealakot alkotni?

1 **Evelin** 2 **Levente** X **Lenke**

5. Melyik szó betűiből nem lehet köznevet alkotni?

1 **tapos** 2 **Frida** X **cankó**

Megfejtések

Öt alma: Egyik ember az almával együtt a kosarat is megkapja. Három villanykörte: Először felkapcsol egyet, és hagyja pár percig égni, majd lekapcsolja. Ezután felkapcsol egy másikat, majd lemegy a pincébe. Amelyik villanykörte világít, azt kapcsoltuk fel utoljára, és amelyik meleg azt kapcsoltuk fel először. A harmadik pedig ahhoz, amelyik se nem világít, se nem meleg.

Anagramma-totó

1. 1 Nikoletta = nekitolta 2 Renáta = tanár-e X Tamás = ástam

2. 1 könyék = kökény 2 korpa = kapor X véreb = veréb

3. 1 Szilárd = riszáld 2 Lázár = rázzál X szemle = meszel

4. 1 Evelin = neveli 2 Levente = levetne X Lenke = kelne

5. 1 tapos = posta 2 Frida = Fradi X cankó = kanóc

Kösd a szót a jelentéséhez!

gyalogút = ösvény

halkan szól = rebeg

szemüveg = okuláré

tésztaféle = derelye

tabletta = pirula

beszélgetés = csevely

kövérkés = molett

irigy = zsugori

kacskaringós vonal = cikornya

bábféle = marionett

megszid = korhol

pohárféle = serleg

fal a bábozáshoz = paraván

lopószik = settenkedik

Kvíz – Melyiket a három közül? – Szinonimák

Kösd a szót a jelentéséhez!

ösvény		fakír	
fösvény	gyalogút	fukar	zsugori
örvény		farm	
hebeg		cickány	
lebeg	halkan szól	cikornya	kacskaringós vonal
rebeg		cirok	
oktondi		marionett	
okoskodó	szemüveg	majoránna	bábféle
okuláré		marcipán	
derelye		horkol	
dereglye	tésztaféle	horgol	megszid
dervis		korhol	
pirula		serke	
piruett	tabletta	serleg	pohárféle
pirók		sértés	
csermely		karaván	
csevej	beszélgetés	paravánfal a bábozáshoz	
csekély		karate	
molett		settenkedik	
rulett	kövérkés	sertepertél	lopószik
paletta		serceg	

Szudoku

	1	8					3	
9					2		4	5
7					6			
					7	1	2	
				5				
	8	4	3					
			7					6
8	2		6					9
	3					5	8	

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Melyik állat szerepel a képen?

Tudod-e, hogy mi a neve a foton látható állatnak? Néhány dolgot elárulunk róla:

Afrikai erdőkben élő faj, mely a legkülönbözőbb erdőtípusokban, így trópusi esőerdőkben, mangroveerdőkben vagy erdős szavannákon él. Sohasem hagyja el a nagyobb folyók környékét, többnyire a part menti fákon tartózkodik, és kárt tesz a környéki falkak ültetvényeiben. Hangja elüt a többi ...-tól, valami recsegő, sistergő „ksss”-nek hallatszik, úgy, mint amikor egy botot a vízbe dobunk. Szőreik szürkén és sárgán vagy barnásan gyűrűzöttek, s ez hátoldaluknak zöldes színt kölcsönöz. Karjaik, lábaik világosabb szürkék, hasoldaluk világos, fehér.

A helyes választ mielőbb – legkésőbb október 31-éig – el kell küldenedek címünkre. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, de egyszerűbb, ha a választ a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre külditek.

A nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímeteket. Köszönjük!

Vajon mi járhat a fejében?

Mire gondolhat éppen a képen látható kutyus? Meséeljétek el, fogalmazzátok meg, írjátok le és küldjétek el nekünk! A legviccesebb ötleteket közöljük.

Versenyfelhívás

2. Vállalkozz okosan! diákverseny

Verseny általános iskolás tanulók számára gazdasági-vállalkozói témakörben

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a hagyományos Diák Menedzsment Bajnokság és a Fogyasztóvédelmi Diákverseny mellett második alkalommal hirdeti meg a Vállalkozz okosan! diákversenyt az általános iskolás tanulók számára gazdasági-vállalkozói témakörben.

A verseny célja, hogy a felnövekvő generáció tagjai mielőbb elsajátítsák az alapvető gazdasági, vállalkozói, pénzügyi ismereteket annak érdekében, hogy felnőttként jobban eligazodjanak az üzleti világában, tudatos döntéseket hozzanak, és ez által is teljesebb életet élhessenek. A verseny hozzájárul a tanulók tudásának bővítéséhez, a csapatszellem erősítéséhez, a kreativitás és az innovációs készség fejlesztéséhez.

A verseny általános iskolás diákoknak van meghirdetve (5–8. osztály). A diákok csapatban dolgoznak mentor (tanár) segítségével. A csapatok 2–4 főből állnak. Minden csapatnak egy tervet kell elkészítenie, melyben bemutatják ötletüket, vállalkozásukat.

Az idei versenyre egy olyan vállalat és termék üzleti tervét kell elkészíteni, amely környezetbarát, egészséges vagy energiatakarékos.

A versenyre november 15-ig lehet jelentkezni a következő e-mail-címen:

menedzsment.bajnoksag@gmail.com.

Itt fel kell tüntetni a tanulók és a mentor nevét, az osztályt, továbbá az iskolát. A részletes tájékoztatást e-mailben küldjük ki a jelentkezőknek.

A versenyt november 30-án, szombaton tartják Újvidéken, a Sonja Marinković Általános Iskolában (Puskin utca 28.).

Bővebb információk a verseny főszervezőjétől, Dr. Muhi B. Béla egyetemi tanártól kaphatók e-mailben, illetve a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete irodájában a következő telefonszámokon: 021/548-259 és 021/479-0640.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERENCSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

RETIENYI GÁBOR

